Vlaanderen
is kwaliteitsvolle
omgeving

JAARVERSLAG 2025 MINAFONDS

VERSIE 19/6/2026

DEPARTEMENT
OMGEVING

vlaanderen.be/omgeving

COLOFON

Een uitgave van het Departement Omgeving,

Contact

organisatie.omgeving@vlaanderen.be

Verantwoordelijke uitgever

Toon Denys, secretaris-generaal

Departement Omgeving

Koning Albert-II laan 15 bus 553, 1210 Brussel (postadres)

vlaanderen.be/omgeving

Publicatiedatum

19 juni 2026

Depotnummer

D/2026/3241/224

INHOUDSTAFEL

1 BEGROTING 2025 5
1.1 INITIEEL GOEDGEKEURDE BEGROTING 2025 5
1.2 AANGEPASTE BEGROTING 2025 5
1.3 HERSCHIKTE BEGROTING 2025 5
2 VORDERINGEN 7
2.1 GEREALISEERDE VORDERINGEN IN 2025 7
2.2 OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM) 7
2.2.1 Begrotingsartikel QBX-2QCGAJA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - Dematerialiseren en het sluiten van materiaalkringlopen 7
2.3 VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM) 8
2.3.1 Begrotingsartikel QBX-2QCGADA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - Plannen maken en actief op het terrein uitvoeren met engagementen voor een gezond en duurzaam watersysteem 8
2.4 VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM) 9
2.4.1 Begrotingsartikel QBX-2QCGADB-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - De nutriëntenverliezen vanuit de land- en tuinbouw naar het oppervlakte- en grondwater verder verminderen 9
2.5 AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS (ANB) 10
2.5.1 Begrotingsartikel QDX-2QCGAFA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving, via een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, een passend beheer en bescherming van natuur en een doeltreffend soortenbeleid- en beheer 10
2.5.2 Begrotingsartikel QDX-2QCGAFA-OP: Ontvangsten Participaties - We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving, via een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, een passend beheer en bescherming van natuur en een doeltreffend soortenbeleid- en beheer 10
2.6 NV VLAAMSE MILIEUHOLDING 11
2.6.1 Begrotingsartikel QBX-2QCGAOA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium 11
2.7 DEPARTEMENT OMGEVING 11
2.7.1 Begrotingsartikel QBX-2QCGAOA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium 11
2.8 DAB MINAFONDS 12
2.8.1 Begrotingsartikel QBX-2QCGAZZ-OG: Overgedragen overschot vorige boekjaren 12
2.8.2 Begrotingsartikel QBX-2QCGAZZ-OI: Ontvangsten interne stromen 12
3 VASTLEGGINGEN EN ORDONNANCERINGEN IN 2025 13
3.1 OVERZICHT GEREALISEERDE VASTLEGGINGEN EN ORDONNANCERINGEN 13
3.2 OPENBARE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM) 14
3.2.1 Begrotingsartikel QBX-3QCG2EA-WT: Werking en Toelagen - Een onderbouwd bodembeleid via herstel van bodemdiensten en bodemzorg en via het verstandig benutten van de ondergrond 14
3.2.2 Begrotingsartikel QBX-3QCG2EV-IS: Interne Stromen - Openbare Vlaamse Afvalmaatschappij (OVAM) 15
3.2.3 Begrotingsartikel QBX-3QCG2JA-WT: Werking en Toelagen - Dematerialiseren en het sluiten van materiaalkringlopen 20
3.3 VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM) 22
3.3.1 Begrotingsartikel QBX-3QCG2DA-WT: Werking en Toelagen - Plannen maken en actief op het terrein uitvoeren met engagementen voor een gezond en duurzaam watersysteem 22
3.3.2 Begrotingsartikel QBX-3QCG2DW-IS: Interne Stromen - Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) 27
3.4 VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM) 28
3.4.1 Begrotingsartikel QBX-3QCG2DY-IS: Interne Stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM) 28
3.4.2 Begrotingsartikel QBX-3QCG2FY-IS: Interne Stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM) 29
3.4.3 Begrotingsartikel QBX-3QCG2GA-WT: Werking en Toelagen - Een specifiek plattelandsbeleid voor plattelandsuitdagingen 31
3.4.1 Begrotingsartikel QBX-3QCG2GY-IS: Interne Stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM) 32
3.4.2 Begrotingsartikel QBX-3QCG2NJ-WT: Werking en Toelagen - Zorgen voor een robuuste open ruimte 33
3.4.3 Begrotingsartikel QBX-3QCG2NR-IS: Interne Stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM) - Gebruikersschade en kapitaalschade 35
3.4.4 Begrotingsartikel QBX-3QCG2NY-IS: Interne Stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM) 36
3.5 DEPARTEMENT OMGEVING 37

3.5.1 Begrotingsartikel QBX-3QCG2DC-WT: Werking en Toelagen - Zorgen voor een sluitende financiering van het waterbeleid - Overdracht aan de openbare waterdistributienetwerken 37
3.5.1 Begrotingsartikel QBX-3QCG2DQ-IS: Interne Stromen - Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen (EVDV) 38
3.5.1 Begrotingsartikel QBX-3QCG2NA-WT: Werking en Toelagen - Via bijkomende inspanningen bronnen van hinder aanpakken 39
3.5.2 Begrotingsartikel QBX-3QCG2NJ-WT: Werking en Toelagen - Zorgen voor een robuuste open ruimte 39
3.5.3 Begrotingsartikel QBX-3QCG2OA-WT: Werking en Toelagen - Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium 40
3.5.4 Begrotingsartikel QBX-3QCG2OB-WT: Werking en Toelagen - Een doelgerichte deelname aan het internationaal en Europees beleid 41
3.5.5 Begrotingsartikel QBX-3QCG2OC-WT: Werking en Toelagen - Een omgevingsbeleid voor en met betrokkenheid van burger en maatschappij, met het oog op het verhogen van het maatschappelijk draagvlak 43
3.6 DAB MINAFONDS 46
3.6.1 Begrotingsartikel QBX-3QCG2ZZ-OV: Over te dragen overschot van het boekjaar 46
3.7 AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS (ANB) 46
3.7.1 Begrotingsartikel QDX-3QCG2DA-WT: Werking en Toelagen - Plannen maken en actief op het terrein uitvoeren met engagementen voor een gezond en duurzaam watersysteem 46
3.7.2 Begrotingsartikel QDX-3QCG2FA-WT: Werking en Toelagen - We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving, via een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, een passend beheer en bescherming van natuur en een doeltreffend soortenbeleid- en beheer 47
4 ENCOURS 61

1 BEGROTING 2025

1.1 INITIEEL GOEDGEKEURDE BEGROTING 2025

Bij decreet van 20 december 2024 werd de initiële begroting 2025 goedgekeurd. Het verleende vastleggingskrediet (VAK) bedroeg 479.224.000,00 euro en het verleende vereffeningskrediet (VEK) 652.922.000,00 euro (incl. overgedragen saldo). De ingeschreven ontvangsten (incl. overgedragen saldo) werden geraamd op 652.922.000,00 euro en de dotatie van de Vlaamse Gemeenschap aan het Minafonds werd vastgelegd op 382.304.000,00 euro.

1.2 AANGEPASTE BEGROTING 2025

De initieel goedgekeurde begroting 2025 werd door het decreet van 14 juli 2025 aangepast. Na de begrotingsaanpassing bedroeg het VAK 489.312.000,00 euro. Ten opzichte van het initieel verleende vastleggingskrediet was dit een stijging van 10.088.000,00 euro. Het VEK bedroeg na de begrotingsaanpassing 696.878.000,00 euro (incl. overgedragen saldo). Dat is een stijging van 43.956.000,00 euro.

Na deze begrotingsaanpassing werden de ingeschreven ontvangsten verhoogd tot 696.878.000,00 euro (incl. overgedragen saldo). Ten opzichte van de initieel ingeschreven ontvangsten is dit een verhoging van 43.956.000,00 euro. De dotatie van de Vlaamse Gemeenschap aan het Minafonds werd na deze begrotingsaanpassing bepaald op 503.250.000,00 euro. Ten opzichte van de initieel toegekende dotatie was dit een stijging van 120.946.000,00 euro.

1.3 HERSCHIKTE BEGROTING 2025

Tabel 1 Initiële en aangepaste begroting 2025: Vorderingen (in euro).

BA	INITIEEL	AANGEPAST*
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)		
QBX-2QCGAJA-OW	70.500.000,00	70.500.000,00
Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)		
QBX-2QCGADA-OW	72.882.000,00	72.608.000,00
Vlaamse Landmaatschappij (VLM)		
QBX-2QCGADB-OW	3.000.000,00	3.000.000,00
Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)		
QDX-2QCGAFA-OW	327.000,00	327.000,00
QDX-2QCGAFA-OP	5.301.000,00	14.451.000,00
N.V. Vlaamse Milieuholding (VMH)		
QBX-2QCGAOA-OW	3.800.000,00	3.800.000,00
Departement Omgeving		
QBX-2QCGAOA-OW	11.826.000,00	11.826.000,00
DAB Minafonds		
QBX-2QCGAZZ-OG	102.982.000,00	136.850.000,00
QBX-2QCGAZZ-OI	382.304.000,00	503.250.000,00
TOTAAL ONTVANGSTEN	**652.922.000,0**	**816.612.000,00**

*na laatste begrotingscontrole en laatste kredietherschikking

Tabel 2 Initiële en aangepaste begroting 2025: Uitgaven (in euro).

BA	INITIEEL		AANGEPAST	
	VAK	VEK	VAK	VEK
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)				
QBX-3QCG2EA-WT	3.097.000,00	3.097.000,00	2.487.000,00	2.487.000,00
QBX-3QCG2EV-IS	36.990.000,00	38.487.000,00	40.111.000,00	41.608.000,00
QBX-3QCG2JA-WT	5.485.000,00	11.485.000,00	9.213.000,00	14.055.000,00
Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)				
QBX-3QCG2DA-WT	137.721.000,00	153.457.000,00	139.270.000,00	173.814.000,00
QBX-3QCG2DW-IS	56.000,00	56.000,00	56.000,00	56.000,00
Vlaamse Landmaatschappij (VLM)				
QBX-3QCG2DB-WT				
QBX-3QCG2DY-IS	2.490.000,00	5.235.000,00	4.759.000,00	7.504.000,00
QBX-3QCG2FY-IS	15.336.000,00	16.302.000,00	78.347.000,00	80.679.000,00
QBX-3QCG2GA-WT	2.531.000,00	7.717.000,00	2.511.000,00	7.697.000,00
QBX-3QCG2GY-IS	1.411.000,00	1.411.000,00	1.431.000,00	1.431.000,00
QBX-3QCG2NJ-WT	14.062.000,00	8.263.000,00	14.062.000,00	10.915.000,00
QBX-3QCG2NR-IS	1.075.000,00	1.075.000,00	334.000,00	334.000,00
QBX-3QCG2NY-IS	3.010.000,00	5.666.000,00	10.443.000,00	6.560.000,00
Departement Omgeving				
QBX-3QCG2DC-WT	90.000.000,00	98.558.000,00	91.243.000,00	99.801.000,00
QBX-3QCG2DQ-IS	181.000,00	181.000,00	208.000,00	208.000,00
QBX-3QCG2HA-WT	0,00	0,00	0,00	0,00
QBX-3QCG2NA-WT	179.000,00	268.000,00	110.000,00	199.000,00
QBX-3QCG2NJ-WT	789.000,00	750.000,00	789.000,00	750.000,00
QBX-3QCG2OA-WT	32.363.000,00	39.565.000,00	2.099.000,00	3.755.000,00
QBX-3QCG2OB-WT	604.000,00	672.000,00	604.000,00	430.000,00
QBX-3QCG2OC-WT	13.594.000,00	25.868.000,00	14.282.000,00	33.044.000,00
DAB Minafonds				
QBX-3QCG2ZZ-IS	0,00	6.471.000,00	0,00	0,00
QBX-3QCG2ZZ-OV	0,00	95.011.000,00	0,00	128.879.000,00
Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)				
QDX-3QCG2DA-WT	0,00	4.000.000,00	0,00	2.957.000,00
QDX-3QCG2FA-WT	114.250.000,00	125.327.000,00	177.321.000,00	192.972.000,00
QDX-3QCG2FA-PA	4.000.000,00	4.000.000,00	6.477.000,00	6.477.000,00
TOTAAL UITGAVEN	**479.224.000,00**	**652.922.000,00**	**596.157.000,00**	**816.612.000,00**

*na laatste begrotingsaanpassing en laatste krediet herschikking

2 VORDERINGEN

2.1 GEREALISEERDE VORDERINGEN IN 2025

In onderstaande tabel wordt per begrotingsartikel een overzicht gegeven van de vorderingen en dit ten opzichte van de ingeschreven middelen in de begroting 2025 (na laatste begrotingsaanpassing en laatste kredietherschikking).

Tabel 3 Ingeschreven en gerealiseerde vorderingen in 2025 (in euro).

BA	BEDRAG	REEEL GEVORDERD	%
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)			
QBX-2QCGAJA-OW	70.500.000,00	69.775.088,96	98,97%
Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)			
QBX-2QCGADA-OW	72.608.000,00	75.749.840,95	104,33%
Vlaamse Landmaatschappij (VLM)			
QBX-2QCGADB-OW	3.000.000,00	1.475.009,75	49,17%
Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)			
QDX-2QCGAFA-OW	327.000,00	1.182.634,86	361,66%
QDX-2QCGAFA-OP	14.451.000,00	13.774.180,20	95,32%
N.V. Vlaamse Milieuholding (VMH)			
QBX-2QCGAOA-OW	3.800.000,00	3.800.000,00	100,00%
Departement Omgeving			
QBX-2QCGAOA-OW	11.826.000,00	21.154.460,03	178,88%
DAB Minafonds			
QBX-2QCGAZZ-OG	136.850.000,00	-	-
QBX-2QCGAZZ-OI	503.250.000,00	503.250.000,00	100,00%
TOTAAL ONTVANGSTEN	**816.612.000,00**	**690.161.214,75**	**84,52%**

De netto-realisatiegraad (percentage vorderingen ten opzichte van de ingeschreven middelen, exclusief het overgedragen saldo) bedraagt 101,53%.

2.2 OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)

2.2.1 Begrotingsartikel QBX-2QCGAJA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - Dematerialiseren en het sluiten van materiaalkringlopen

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QBX 2QC004 3670	70.000.000,00	69.275.088,96	98,96%
QBX 2QC006 3670	500.000,00	500.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**70.500.000,00**	**69.775.088,96**	**98,97%**

2.2.1.1 Basisallocatie QBX 2QC004 3670 - Milieuheffingen met betrekking tot voorkoming en beheer van afvalstoffen

De inning van de heffingen gebeurt op basis van het decreet betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen van 23 december 2011. De heffingsplichtigen zijn de uitbaters van afvalverwijderings-/verwerkingsinrichtingen, alsook de overbrengers van afvalstoffen geproduceerd in het Vlaams Gewest met het oog op het verwerken ervan buiten het Vlaams Gewest.

De inning van de heffing vindt eenmaal per kwartaal plaats. Voor het vierde kwartaal dient in december een voorschot betaald te worden dat 2/3de van het gemiddelde kwartaalbedrag bedraagt. In 2025 werden reëel nieuwe vorderingen geboekt voor een (netto) totaalbedrag van 69.275 k.euro.

2.2.1.2 Basisallocatie QBX 2QC006 3670 - Ontvangsten met betrekking tot samenwerkings-akkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval (Fost+)

Op grond van het samenwerkingsakkoord met Fost Plus wordt op basis van een werkprogramma het deelbedrag bepaald dat gestort wordt in het Minafonds. Tweemaal per jaar wordt in overleg met FOST Plus bepaald welk bedrag effectief in het Minafonds wordt gestort om subsidies te verlenen aan lokale besturen. In 2025 bedroeg dit 500 k.euro.

2.3 VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM)

2.3.1 Begrotingsartikel QBX-2QCGADA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - Plannen maken en actief op het terrein uitvoeren met engagementen voor een gezond en duurzaam watersysteem

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QBX 2QC005 3670	42.441.000,00	45.810.132,70	107,94%
QBX 2QC009 3670	30.167.000,00	29.939.708,25	99,25%
Totaal begrotingsartikel	**72.608.000,00**	**75.749.840,95**	**104,33%**

2.3.1.1 Basisallocatie QBX 2QC005 3670 - Milieuheffingen met betrekking tot bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging

Het betreft ontvangsten op basis van de toepassing van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, meer bepaald de heffing op de waterverontreiniging. De realisatie voor de heffing op waterverontreiniging is beter gelopen dan geraamd. De financiering van het waterbeleid structureel versterken, lag hoger dan geraamd. Dit is mede toe te schrijven aan een licht hogere geloosde vuilvracht in 2024 ten opzichte van 2023.

2.3.1.2 Basisallocatie QBX 2QC009 3670 - Milieuheffingen met betrekking tot maatregelen inzake het grondwaterbeheer

Het betreft ontvangsten op basis van de toepassing van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, meer bepaald de heffing op de winning van grondwater. De ingeschreven ontvangsten werden nagenoeg voor 100% gerealiseerd.

2.4 VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)

2.4.1 Begrotingsartikel QBX-2QCGADB-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - De nutriëntenverliezen vanuit de land- en tuinbouw naar het oppervlakte- en grondwater verder verminderen

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QBX 2QC010 3670	3.000.000,00	1.475.009,75	49,17%
Totaal begrotingsartikel	**3.000.000,00**	**1.475.009,75**	**49,17%**

2.4.1.1 Basisallocatie QBX 2QC010 3670 - Heffingen en administratieve geldboetes met betrekking tot bescherming milieu tegen verontreiniging door meststoffen en nitraten

Het betreft ontvangsten op basis van de toepassing van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen en het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarisch bronnen. Volgens deze decreten wordt de Mestbank belast met het opleggen en innen van heffingen en administratieve geldboetes. Vanaf productiejaar 2007 worden er enkel nog administratieve geldboetes opgelegd.

In 2025 werden er nieuwe vorderingen gecreëerd voor een nettobedrag van 3.074.396,91 euro.
Alle openstaande vorderingen eind 2025 worden als dubieus beschouwd. De netto vorderingen uitgeschreven in 2025 worden gecorrigeerd met (een gedeelte van) de ontvangsten en annulaties van de dubieuze vorderingen eind 2024 en met de oninbare bijkomende dubieuze vorderingen vanaf 2024. Deze correctie voor 2025 bedraagt 1.599.387,16 euro.

Het effectieve gerealiseerde cijfer voor 2025 komt zo uit op 1.475.009,75 euro, wat neerkomt op een realisatiegraad van 49,17%. Het opleggingsbedrag van sommige boetes werd overschat. Dit verklaart de lagere realisatiegraad.

2.5 AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS (ANB)

2.5.1 Begrotingsartikel QDX-2QCGAFA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving, via een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, een passend beheer en bescherming van natuur en een doeltreffend soortenbeleid- en beheer

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QDX 2QC011 1620	36.000,00	0,00	0,00%
QDX 2QC018 1611	291.000,00	1.182.634,86	406,40%
Totaal begrotingsartikel	**327.000,00**	**1.182.634,86**	**361,66%**

2.5.1.1 Basisallocatie QDX 2QC011 1620 - Ontvangsten uit werking grondenbanken

Het betreft de ontvangsten uit de grondenbankwerking zoals onder meer de vergoedingen uit de pachten.

2.5.1.2 Basisallocatie QDX 2QC018 1611 - Diverse ontvangsten ANB

Op deze basisallocatie worden diverse vorderingen geboekt die niet op andere basisallocaties van de middelenbegroting kunnen aangerekend worden. Het betreft een brede waaier van ontvangsten gaande van opbrengsten uit verkoop van klein materiaal, dat niet meer op het terrein wordt gebruikt tot het terugstorten van onroerende voorheffing, verkoop van gebouwen, notaris- en hypotheekkosten en andere diverse terugbetalingen.

2.5.2 Begrotingsartikel QDX-2QCGAFA-OP: Ontvangsten Participaties - We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving, via een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, een passend beheer en bescherming van natuur en een doeltreffend soortenbeleid- en beheer

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QDX 2QC007 8914	14.451.000,00	13.774.180,20	95,32%
Totaal begrotingsartikel	**14.451.000,00**	**13.774.180,20**	**96,32%**

2.5.2.1 Basisallocatie QDX 2QC007 8914 - Ontvangsten uit kredietverleningen in kader van werking grondenbanken

Op deze basisallocatie wordt bij een overdracht van gronden vanuit de grondenbank de aflossing van de uitstaande kredietverlening op basis van de in het verleden gestorte voorschotten verrekend.

2.6 NV VLAAMSE MILIEUHOLDING

2.6.1 Begrotingsartikel QBX-2QCGAOA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QBX 2QC003 2820	3.800.000,00	3.800.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**3.800.000,00**	**3.800.000,00**	**100,00%**

2.6.1.1 Basisallocatie QBX 2QC003 2820 - Ontvangsten dividenden NV Vlaamse Milieuholding

In het begrotingsjaar 2025 werd een dividend gevorderd en ontvangen op basisallocatie QBX 2QC003 2820.

2.7 DEPARTEMENT OMGEVING

2.7.1 Begrotingsartikel QBX-2QCGAOA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QBX 2QC001 1611	8.326.000,00	911.907,70	10,95%
QBX 2QC014 3810	3.500.000,00	20.242.552,33	578,36%
Totaal begrotingsartikel	**11.826.000,00**	**21.154.460,03**	**178,88%**

2.7.1.1 Basisallocatie QBX 2QC001 1611 - Diverse ontvangsten Leefmilieu

Op deze basisallocatie werd er voor 912 k.euro aan diverse ontvangsten geboekt. Het gaat hier voornamelijk om correcties en terugvorderingen van subsidies (787 k.euro), rechtsplegings-vergoedingen (59 k.euro), teruggevorderde kosten (26 k.euro), laattijdigheidsboetes met betrekking tot overheidsopdrachten (24 k.euro) en verkoopopbrengsten van de educatieve centra (11 k.euro).

2.7.1.2 Basisallocatie QBX 2QC014 3810 - Ontvangsten bestuurlijke beboeting in uitvoering van het milieuhandhavingsdecreet en het milieuschadedecreet

Er werd in 2025 netto 11.180 k.euro aan boetes en bestuurlijke transacties gevorderd. Daarnaast werd er ook netto voor 1.092 k.euro aan bestuurlijke dwangsommen geboekt. Voorts werd in 2025 een deel van de eenmalig ontvangst vanuit 3M aangerekend. Het gaat hier om de 100 miljoen euro ter financiering van PFAS-budgetten. Deze 100 miljoen wordt ESR-matig verdeeld over verschillende jaren volgens het ritme van de uitgaven op deze PFAS-budgetten. Zo werd er in 2025 7.971 k.euro aangerekend.

2.8 DAB MINAFONDS

2.8.1 Begrotingsartikel QBX-2QCGAZZ-OG: Overgedragen overschot vorige boekjaren

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QBX 2QC002 0821	136.850.000,00	-	-
Totaal begrotingsartikel	**136.850.000,00**	**-**	**-**

2.8.1.1 Basisallocatie QBX 2QC002 0821 - Overgedragen overschot vorige boekjaren

De decretale basis van deze ontvangst is terug te vinden onder artikel 3 §11 van het decreet van 23 januari 1991 tot oprichting van het Minafonds. Het initieel ingeschreven bedrag in de begroting 2025 was een raming terwijl het effectieve geconsolideerde saldo 136.850 k.euro bedroeg.

2.8.2 Begrotingsartikel QBX-2QCGAZZ-OI: Ontvangsten interne stromen

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QBX 2QC013 6611	503.250.000,00	503.250.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**503.250.000,00**	**503.250.000,00**	**100,00%**

2.8.2.1 Basisallocatie QBX 2QC013 6611 - Dotatie DAB Minafonds

De decretale basis voor de dotatie is terug te vinden in artikel 3 §6 van het decreet van 23 januari 1991 tot oprichting van het Minafonds. De dotatie aan het Minafonds bedroeg 503.250 k.euro in het begrotingsjaar 2025.

3 VASTLEGGINGEN EN ORDONNANCERINGEN IN 2025

3.1 OVERZICHT GEREALISEERDE VASTLEGGINGEN EN ORDONNANCERINGEN

In onderstaande tabel wordt per begrotingsartikel een overzicht gegeven van de gerealiseerde vastleggingen en ordonnanceringen en dit ten opzichte van de ingeschreven kredieten in de begroting 2025 (na laatste begrotingsaanpassing en laatste krediet herschikking).

Tabel 4 Ingeschreven en gerealiseerde uitgaven in 2025 (in euro)

BA	VAK	VL	%	VEK	ORD	%
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)						
QBX-3QCG2EA-WT	2.487.000,00	2.246.612,10	90,33%	2.487.000,00	2.246.612,10	90,33%
QBX-3QCG2EV-IS	40.111.000,00	40.111.000,00	100,00%	41.608.000,00	40.344.611,70	96,96%
QBX-3QCG2JA-WT	9.213.000,00	9.113.638,76	98,92%	14.055.000,00	11.290.724,51	80,33%
Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)						
QBX-3QCG2DA-WT	139.270.000,00	139.262.529,42	99,99%	173.814.000,00	172.921.847,58	99,49%
QBX-3QCG2DW-IS	56.000,00	56.000,00	100,00%	56.000,00	56.000,00	100,00%
Vlaamse Landmaatschappij (VLM)						
QBX-3QCG2DY-IS	4.759.000,00	4.759.000,00	100,00%	7.504.000,00	6.995.644,07	93,23%
QBX-3QCG2FY-IS	78.347.000,00	78.347.000,00	100,00%	80.679.000,00	79.232.433,86	98,21%
QBX-3QCG2GA-WT	2.511.000,00	2.508.855,00	99,91%	7.697.000,00	3.989.047,00	51,83%
QBX-3QCG2GY-IS	1.431.000,00	1.431.000,00	100,00%	1.431.000,00	1.431.000,00	100,00%
QBX-3QCG2NJ-WT	14.062.000,00	13.710.941,16	97,50%	10.915.000,00	9.240.975,63	84,66%
QBX-3QCG2NR-IS	334.000,00	334.000,00	100,00%	334.000,00	334.000,00	100,00%
QBX-3QCG2NY-IS	10.443.000,00	10.421.453,36	99,79%	6.560.000,00	6.544.148,62	99,76%
Departement Omgeving						
QBX-3QCG2DC-WT	91.243.000,00	91.242.426,01	100,00%	99.801.000,00	99.800.426,01	100,00%
QBX-3QCG2DQ-IS	208.000,00	208.000,00	100,00%	208.000,00	208.000,00	100,00%
QBX-3QCG2HA-WT						
QBX-3QCG2NA-WT	110.000,00	77.173,80	70,16%	199.000,00	137.655,65	69,17%
QBX-3QCG2NJ-WT	789.000,00	508.050,90	64,39%	750.000,00	531.330,16	70,84%
QBX-3QCG2OA-WT	2.099.000,00	2.087.463,92	99,45%	3.755.000,00	2.437.349,67	64,91%
QBX-3QCG2OB-WT	604.000,00	602.643,68	99,78%	430.000,00	385.188,37	89,58%
QBX-3QCG2OC-WT	14.282.000,00	14.265.082,57	99,88%	33.044.000,00	27.218.751,57	82,37%
DAB Minafonds						
QBX-3QCG2ZZ-OV	-	-	-	128.879.000,00	-	-
Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)						
QDX-3QCG2DA-WT	0,00	0,00	-	2.957.000,00	2.483.951,25	84,00%
QDX-3QCG2FA-WT	177.321.000,00	177.222.577,89	99,94%	192.972.000,00	191.725.610,57	99,35%
QDX-3QCG2FA-PA	6.477.000,00	6.477.000,00	100,00%	6.477.000,00	6.477.000,00	100,00%
TOTAAL UITGAVEN	**596.157.000,00**	**594.992.448,57**	**99,80%**	**816.612.000,00**	**666.032.308,32**	**81,56%**

De netto-realisatiegraad (percentage betalingen ten opzichte van het totale vereffeningskrediet, exclusief het overgedragen saldo) bedraagt 96,84%.

3.2 OPENBARE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)

3.2.1 Begrotingsartikel QBX-3QCG2EA-WT: Werking en Toelagen - Een onderbouwd bodembeleid via herstel van bodemdiensten en bodemzorg en via het verstandig benutten van de ondergrond

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC013 5112	2.487.000,00	2.246.612,10	90,33%
Totaal begrotingsartikel	**2.487.000,00**	**2.246.612,10**	**90,33%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC013 3122	2.487.000,00	2.246.612,10	90,33%
Totaal begrotingsartikel	**2.487.000,00**	**2.246.612,10**	**90,33%**

3.2.1.1 QBX 3QC013 5112 - Overdracht financiële fondsen bodemsanering (Vlabotex en de bodemsaneringsorganisatie voor de sector van de garage- en koetswerkbedrijven en aanverwante bedrijven, erkend door de Vlaamse Regering)

In het bodemdecreet en Vlarebo is voorzien dat de Vlaamse Regering subsidies kan toekennen aan een erkende bodemsaneringsorganisatie voor de gedeeltelijke financiering van de taken en de werkingskosten noodzakelijk om die taken uit te voeren inzake historische bodemverontreiniging die is veroorzaakt door de activiteit waarvoor een erkende bodemsaneringsorganisatie is opgericht. Die bijdrage is maximaal gelijk aan de som van alle bijdragen die de bodemsaneringsorganisatie ontvangen heeft in het kader van de overeenkomsten die gesloten zijn ter uitvoering van het Bodemdecreet.

Op 14 september 2007 is VLABOTEX vzw erkend door de Vlaamse Regering als bodemsanerings-organisatie voor de droogkuissector en dit voor een periode van 30 jaar.

Tot eind juni 2015 konden uitbaters van een droog- of nieuwkuis of eigenaars van een terrein waar in het verleden een nieuw- of droogkuis geëxploiteerd werd, een overeenkomst voor overdracht van de saneringsplicht met VLABOTEX sluiten. Na het sluiten van deze overeenkomst onderzoekt en saneert VLABOTEX de als historisch te beschouwen bodemverontreiniging met droogkuisproducten voor een forfaitaire jaarlijkse bijdrage gedurende 30 jaar. De Vlaamse overheid geeft jaarlijks ook een subsidie. In het kader van de erkenning van VLABOTEX als bodemsaneringsorganisatie is naar VLABOTEX toe het principiële engagement gemaakt van de uitbetaling van 1 euro subsidie voor elke euro ontvangen van de leden in het kader van de gesloten overeenkomsten. Zo wordt de helft van de kosten voor bodemonderzoeken en -sanering gesubsidieerd door de Vlaamse overheid.

In het door VLABOTEX ingediende voorstel van subsidiëringsprogramma voor 2023-2027 (5-jarenbegroting) werd voor 2025 een subsidie voorzien van 1.095 k.euro.

Op 21 december 2018 keurde de Vlaamse Regering de erkenning van bodemsaneringsorganisatie voor de sector van de “garage- en koetswerkbedrijven en aanverwante bedrijven”, vzw Tersana, goed.

In het bodemdecreet en Vlarebo is voorzien dat de Vlaamse Regering subsidies kan toekennen aan een erkende bodemsaneringsorganisatie voor de gedeeltelijke financiering van de taken en de werkingskosten noodzakelijk om die taken uit te voeren inzake historische bodemverontreiniging die is veroorzaakt door de activiteit waarvoor een erkende bodemsaneringsorganisatie is opgericht. Die bijdrage is maximaal gelijk aan de som van alle bijdragen die de bodemsaneringsorganisatie ontvangen heeft in het kader van de overeenkomsten die gesloten zijn ter uitvoering van het Bodemdecreet. In 2025 werd een subsidie voorzien van 1.152 k.euro.

3.2.2 Begrotingsartikel QBX-3QCG2EV-IS: Interne Stromen - Openbare Vlaamse Afvalmaatschappij (OVAM)

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC035 4140	8.673.000,00	8.673.000,00	100,00%
QBX 3QC038 4140	4.626.000,00	4.626.000,00	100,00%
QBX 3QC051 6141	24.812.000,00	24.812.000,00	100,00%
QBX 3QC927 4140	2.000.000,00	2.000.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**40.111.000,00**	**40.111.000,00**	**100,00%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC035 4140	7.917.000,00	8.499.306,55	107,36%
QBX 3QC038 4140	4.750.000,00	4.470.282,28	94,11%
QBX 3QC051 6141	26.941.000,00	25.398.570,35	94,27%
QBX 3QC927 4140	2.000.000,00	1.976.452,52	98,82%
Totaal begrotingsartikel	**41.608.000,00**	**40.344.611,70**	**96,96%**

3.2.2.1 QBX 3QC035 4140 - Toelage OVAM voor bodemsanering en bodembescherming (onder andere sensibilisering, studies en onderzoeken)

WE VERSTERKEN BODEMKWALITEIT VIA BODEMZORG

We hebben bijzondere aandacht voor het zorgzaam omgaan met de bodem om zo de bodemgezondheid (fysisch, chemisch en biologisch) minstens te behouden en zo mogelijk te verbeteren. Vanuit bodemzorg loopt de ambitie om tegen 2050 ervoor te zorgen dat iedereen in Vlaanderen voor bodem zorgt.

Duurzaam en regeneratief beheer van bodems

We ontwikkelen samen met de andere bevoegde entiteiten een integraal en transversaal bodemzorgplan op basis van een visie Bodem. Hierbij creëren we een gepaste governance structuur, voorzien we handelingskaders voor alle betrokken actoren, ontwikkelen we een bodemnetwerk over

alle landgebruiken heen en zorgen we voor draagvlakversterking via bodemeducatie, sensibilisering en citizen science.

Ook de programmawerking Grond+Zaken zetten we verder. Hiermee sensibiliseren we en ontsluiten we kennis en bodeminformatie. We startten een Praktijknetwerk Regeneratieve Bodemzorg op. Via Soil+Land Stewardship stimuleren we dat iedereen zorg draagt voor de bodem. We onderzoeken hoe we regeneratieve bodempraktijken kunnen opschalen. Stapsgewijs ontwikkelen we een handelingskader voor bodemzorg met de nodige middelen, inclusief een decretaal kader voor richtlijnen voor zorgvuldig handelen.

DIGITALE ONTSLUITING BODEMINFORMATIE

Om de grote hoeveelheden bodemdata te kunnen exploreren en om te vormen tot bruikbare bodeminformatie, om deze transparant ter beschikking te kunnen stellen aan burgers en bodemprofessionals, om de bodemkwaliteit in Vlaanderen in kaart te kunnen brengen rekening houdende met nieuwe uitdagingen zoals diffuse bodemverontreiniging en zeer zorgwerkkende stoffen (zoals PFAS) en het beleid hierop af te stemmen, is een grotere "data-focus" nodig. Onderdelen hiervan zijn het centraliseren en beheren van de bodemdata, data-valorisatie en omvorming tot bodeminformatie, verwerking en integratie in instrumenten zoals de bodemverontreinigingsfiche, het bodemattest, het beheer van risico-locaties, grondverzet, enz.

3.2.2.2 QBX 3QC038 4140 - Toelage OVAM voor duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen (onder andere sensibilisering, studies en onderzoeken)

INTERNATIONALE WERKING DUURZAAM AFVAL-, MATERIALEN- EN BODEMBEHEER BINNEN EEN CIRCULAIRE ECONOMIE

We volgden de ontwikkelingen bij de Europese Commissie met betrekking tot de Europese Green Deal en een breed Actieplan Circulaire Economie op en zetten in op het EU Voorzitterschap en Verdrag van Bazel. Via internationale samenwerking zorgden we voor kennisdeling en kennisopbouw met verschillende regio’s en landen.

DEMATERIALISEREN EN SLUITEN VAN MATERIAALKRINGLOPEN

De huidige lineaire economie heeft een negatieve impact op de uitstoot van broeikasgassen en op de grondstoffenvoorraden. De circulaire economie kan een oplossing bieden. Enerzijds gaan we op zoek naar manieren om onze maatschappelijke behoeften in te vullen met minder en efficiënter gebruik van materialen doorheen de hele keten. Anderzijds stimuleren we het sluiten van de productieketen. Dat wil zeggen dat we de waarde van de materialen die zich reeds in de keten bevinden zo min mogelijk verloren laten gaan (bv. door recyclage, hergebruik, etc.). We proberen ervoor te zorgen dat circulaire principes gerespecteerd wordt in al het relevante Vlaams, Belgisch en Europees beleid.

Via verschillende preventiestrategieën streven we naar een daling van de totale afvalberg

We bedden preventiestrategieën sterker in bij UPV’s. We zetten het werk voor een ISA textiel verder. We implementeren de Verordening Batterijen en volgen de Verordening Afgedankte Voertuigen op. We integreren preventie- en hergebruikdoelstellingen in een aangepast ISA verpakkingsafval. Het Actieplan voedselverlies en biomassa(rest)stromen Circulair 2021-2025 wordt verder uitgevoerd, met

meer aandacht voor de responsabilisering van de voedings- en retailsector. In uitvoering van het preventieprogramma 'Op weg naar Circulair Bouwen' werken we met VEKA tegen 1 januari 2027 een routekaart uit met streefcijfers voor de totale milieu-impact vanaf 2030, en onderzoeken we de ontwikkeling van een gebouwenpaspoort. Vanaf 1 januari 2028 wordt het GWP van nieuwe gebouwen berekend via TOTEM, in lijn met de EPBD. Ook de Werkagenda's Circulair Bouwen en Chemie & Kunststoffen worden verdergezet.

Door betere selectieve inzameling, recyclage en kwaliteitsborging stimuleren we het gebruik van gerecycleerde grondstoffen. We evalueren daarbij ook het instrument van de grondstofverklaringen

In uitvoering van het LMP investeren we in selectieve inzameling van bioafval en voorvergistingsinstallaties en zorgen we ervoor dat ISA UPV wordt afgerond. In 2025-2026 evalueren we het LMP. Handhaving op selectieve inzamelplicht bij bedrijven wordt opgedreven, en er komt een set voorwaarden om huishoudelijk (rest)afval te verbranden. Uitzonderingen op selectief slopen en inzamelen van bouw- en sloopafval worden afgebouwd. We evalueren de heffingstarieven en werken een voorstel voor herziening uit, waarbij de inkomsten deels worden geherinvesteerd in preventie en recyclage.

We beperken binnen materiaalkringlopen de risico's voor mens en leefmilieu, in het bijzonder voor asbest en andere zorgwekkende stoffen. We verfijnen de nodige leidraden, normenkaders en handelingskaders voor stromen als bodemverbeterende middelen, bouwstoffen, kunststoffen, rubber en textiel. We bekijken daarnaast hoe een UPV zorgwekkende stoffen eruit kan zien, om producenten mee verantwoordelijk te maken voor het beheer ervan.

We initiëren en coördineren de nodige maatregelen om de hoeveelheid zwerfvuil te laten dalen

De afronding van de UPV-zwerfvuil is belangrijk om lokale besturen te vergoeden voor opruimkosten. In ruil voor die middelen laten we lokale besturen de in het LMP afgesproken beleidsacties en rapportages rond zwerfvuil uitvoeren. De zwerfvuilheffing zal ook dienen om handhaving op gewestelijk niveau te bestendigen. Het platform Mooimakers werkt verder op haar 6-pijleraanpak.

We zorgen ervoor dat de capaciteit voor eindverwerking (storten en verbranden) in lijn is met het aanbod aan afvalstoffen, hiervoor bestemd. We voeren een afwegingskader in met een set van criteria dat voor de sector een kader vormt om te beslissen over nieuwe investeringen. Daarnaast voorzien we een faciliterend instrument dat de afbouw van verbrandingscapaciteit ondersteunt.

OVAM DIGITAAL

Een kwaliteitsvolle ICT- en informatiestrategie is cruciaal voor een optimale dienstverlening en om het eigen beleid te monitoren. We onderbouwen ons beleid met data en delen onze inzichten met onze stakeholders. Daarnaast gebruiken we de beschikbare technologieën om onze interne werking te stroomlijnen.

Materiaalstromen worden in kaart gebracht via datasystemen en digitale informatie-uitwisseling. Hiermee worden ook de verplichte Europese rapportages gevoed. We voorzien in de stapsgewijze uitbouw van MATIS (Materialeninformatiesysteem). Na de ontwikkeling van modules voor het opvragen van gegevens bij lokale besturen, IHM's en verwerkers, zetten we in 2025 verder in op het ontsluiten van de ingezamelde gegevens naar de betrokkenen en automatiseren we de kwaliteitscontrole van de gegevens. Voor digitale identificatieformulieren ligt de focus in 2025 op het

uitrollen van de interoperabiliteit en het voorbereiden van de uitwisseling met de overheid om de gegevens te gebruiken voor andere doelen dan interoperabiliteit, bv. de vervolledigen van PRTR-gegevens, berekening van statistieken,...
OVAM wenst haar dienstverlening en werking verder te automatiseren. Er werden diverse investeringen gemaakt om interne processen en processen met externen te digitaliseren.

COMMUNICATIESTRATEGIE 2020-2025

Communicatie is een belangrijk onderdeel van het functioneren van onze organisatie, om de maatschappelijke meerwaarde van OVAM voor Vlaanderen te maximaliseren. Dit doen we op de volgende manier:

- We maakten onze dienstverlening bekend (tools, producten, richtlijnen, sorteer-boodschappen, …) zodat we iedereen bereiken die er baat bij heeft.
- Onze communicatie zorgde daarnaast voor het informeren van burgers, bedrijven en andere organisaties om deze te sensibiliseren voor onze kernthema's.
- Tot slot creëren we draagvlak voor nieuw en ambitieus beleid op 'onze' thema's met specifieke communicatie-acties en -campagnes.

Via het koepelconcept 'Omdat het samen werkt' verbinden we acties van de OVAM en partners om zo draagvlak te creëren.

3.2.2.3 QBX 3QC051 6141 - Toelage OVAM voor investeringsuitgaven (o.a. aan BBF) met betrekking tot ambtshalve bodemsaneringen, de verwijdering van afvalstoffen en aanpak brownfields

WE GARANDEREN BODEMKWALITEIT VIA BODEMSANERING

Een minimale bodemkwaliteit is essentieel voor goed functionerende kringlopen van water en voedingsstoffen, een aangename leefomgeving, klimaatadaptatie en een gezonde voeding.

Een integraal beleid voor bodemverontreiniging

Tegen 2036 moet elke risicogrond in Vlaanderen onderzocht zijn en waar nodig de sanering van historische verontreinigingen opgestart worden. Naast de gewoonlijke aanpak van risicogronden voorzien we een gecoördineerde aanpak voor bodemverontreiniging op niet-risicogronden en voor diffuse verontreiniging. We prioriteren steeds op basis van de risico's. OVAM richt haar ambtshalve optreden op de prioritaire verontreinigingssituaties en op de ontzorging van particulieren. We werken samen met stakeholders aan gebiedsgerichte benaderingen, bijvoorbeeld door tijdige afstemming bij grondverzet en de integratie van bodemzorg in projecten zoals brownfields. We verspreiden en versterken kennis over natuurgebaseerde oplossingen. We werken een kader uit waarbij OVAM haar middelen kan inzetten om bij te dragen aan maatschappelijk relevante thema's, zoals de herontwikkeling van stortplaatsen in overstromingsgevoelige gebieden.

Verhoogde responsabilisering

We evalueren het bodemdecreet en zorgen voor administratieve vereenvoudiging van de bodemprocedures bij verontreiniging en een snellere doorlooptijd van bodemdossiers. Daarnaast zorgen we voor een duidelijke rolinvulling van OVAM, de erkende bodemsaneringsdeskundigen en

andere betrokken actoren. Om het eigenaarsrisico bij verontreiniging te vergroten, voeren we wijzigingen door bij veranderingen in het gebruik van gronden. Ook onderzoeken we de inzet van financiële instrumenten zoals subsidies en heffingen om de detectie en aanpak van bodemverontreiniging te versterken.

Een wendbare systematiek voor beoordeling van bodemverontreiniging

We ontwikkelen een gebalanceerd afwegings- en prioriteringskader voor de aanpak van bodemverontreiniging. In samenwerking met de Kennishub Zorgwekkende Stoffen stemmen we beleidskaders continu af op de meest recente wetenschappelijke inzichten. We voorzien onder andere via vzw KIS extra middelen voor de ontwikkeling van nieuwe sanerings- en beheertechnieken, meettechnieken, databeheer en maatschappelijke transitie.

ASBESTVEILIG VLAANDEREN

Asbest is een verzamelnaam van in de natuur voorkomende mineralen die tot in de jaren tachtig veelvuldig gebruikt werden in gebouwen, woningen en installaties omdat het sterk, slijtvast, isolerend, brandwerend en goedkoop was. De fijne vezels waaruit asbest bestaat zijn echter zeer gevaarlijk voor de mens wanneer deze in de lucht komen en ingeademd kunnen worden. Over heel Vlaanderen zouden gebouwen en infrastructuur ouder dan 2001 nog zo'n 2,3 miljoen ton aan asbesthoudende toepassingen bevatten. Dit vormt niet enkel een gevaar voor de volksgezondheid, maar is eveneens een obstakel voor de renovaties die nodig zijn om de energie-efficiëntie van gebouwen en woningen te verbeteren en om tot een circulaire bouwpraktijk te komen. Bovendien is er potentieel om door de sloop van asbesthoudende gebouwen in buitengebieden nieuwe ruimte vrij te maken.

De OVAM voorziet een actief asbestafbouwbeleid. Het doel is om risicovolle asbesthoudende materialen tegen respectievelijk 2034 (de meest risicovolle asbesttoepassingen zoals asbestcement daken en gevelbekleding en niet-hecht- gebonden toepassingen) en 2040 (alle andere asbestproducten in slechte staat) af te bouwen. Het asbestattest moedigt eigenaars aan om hun gebouwen asbestveilig te maken, ook voor collectieve gebouwen in mede-eigendom.

We voeren het actieplan asbestafbouw verder uit met prioriteit voor de meest kwetsbare doelgroepen. Sectorprotocollen voor scholen, sociale huisvesting, landbouw, lokale jeugdgebouwen en zorgvoorzieningen, en subsidies voor lokale asbestprojecten voor burgers georganiseerd door lokale besturen voor burgers maken asbestafbouw veilig, betaalbaar en makkelijker.

3.2.2.4 QBX 3QC927 4140 - Governance Vlaanderen Circulair

TRANSITIE NAAR EEN CIRCULAIRE ECONOMIE IN VLAANDEREN

De overgang van een lineaire naar een circulaire economie komt tegemoet aan een aantal uitdagingen: zo veel mogelijk natuurlijk kapitaal behouden en herstellen, bijdragen aan een oplossing voor de klimaatverandering, bedrijven een duurzame toekomst geven, mee werkgelegenheid creëren en de strijd tegen sociale ongelijkheid aangaan.

Het biedt onze bedrijven kansen om te innoveren: door nieuwe ondernemingsmodellen, nieuwe producten die beter recycleerbaar, herbruikbaar en herstelbaar zijn en nieuwe partnerschappen onder meer voor uitwisseling van grondstoffen en energie... Op die manier kunnen de bedrijven beter

inspelen op de behoeften van zowel hun klanten als de maatschappij en kunnen ze het verschil maken met (buitenlandse) concurrenten.

Het publiek-privaat partnerschap Vlaanderen Circulair creëert en ondersteunt partnerschappen rond circulaire strategieën (ecodesign, repair, refurbishment, ...) en businessmodellen zoals product-dienstcombinaties en de huur- en deeleconomie. We evalueren de werking van dit platform met als uitgangspunten een meerwaarde voor onze ondernemingen te creëren en de materialenkringloop te sluiten. Het partnerschap werkt verder rond een aantal bewust gekozen knelpunten en beleidsprioriteiten over de bestuursniveaus heen, complementair met het regulier beleid.

3.2.3 Begrotingsartikel QBX-3QCG2JA-WT: Werking en Toelagen - Dematerialiseren en het sluiten van materiaalkringlopen

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC025 3300	808.000,00	808.000,00	100,00%
QBX 3QC056 5111	6.405.000,00	6.354.740,00	99,22%
QBX 3QC097 3300	2.000.000,00	1.950.898,76	97,54%
QBX 3QC905 5111	0,00	0,00	-
QBX 3QC922 1211	0,00	0,00	-
Totaal begrotingsartikel	**9.213.000,00**	**9.113.638,76**	**98,92%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC025 3300	808.000,00	808.000,00	100,00%
QBX 3QC056 5111	3.747.000,00	741.277,89	19,78%
QBX 3QC097 3300	1.682.000,00	1.923.992,64	114,39%
QBX 3QC905 5111	5.593.000,00	5.592.512,34	99,99%
QBX 3QC922 1211	2.225.000,00	2.224.941,64	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**14.055.000,00**	**11.290.724,51**	**80,33%**

3.2.3.1 QBX 3QC025 3300 - Ondersteuning erkende kringloopcentra

Subsidies aan de 31 erkende kringloopcentra worden toegekend op basis van het subsidiebesluit van 20 mei 2005. De subsidie per kringloopcentrum wordt berekend op basis van het aantal kilo hergebruikte goederen (theoretisch hergebruik) en rekening houdend met de grootte en het aantal inwoners dat in het verzorgingsgebied van elk kringloopcentrum ligt. Het vastleggings- en vereffeningskrediet bleef in 2025 ongewijzigd op 808 k.euro.

3.2.3.2 QBX 3QC056 5111 - Ondersteuning van preventie, selectieve inzameling (containerparken, ondergrondse containers, diftar-systemen,…) en het bouwen van installaties (groen- en GFT-compostering, sortering grofvuil,…)

Aan lokale overheden wordt financiële steun gegeven voor de uitvoering van het lokale huishoudelijk afvalstoffenbeleid en het asbestafbouwbeleid. Dit kadert in de doelstelling om de effectiviteit van het afvalstoffenbeleid te verhogen en het Lokaal Materialenplan. De procedures voorzien in het subsidiebesluit (ontwerp-, toewijzings- en betalingsfase) en het feit dat de betalingsaanvragen ingediend moeten worden door de lokale overheden via de OVAM geven aanleiding tot een gespreide uitbetaling van de subsidies. Deze middelen dienen voor de subsidies voor investeringen in diftar huis-aan-huis, gewichtsdiftaruitrusting op recyclageparken, afvalbakken en andere recipiënten ter voorkoming van zwerfvuil en camera-installaties, afvalzuigers ter ondersteuning van het zwerfvuil- en sluikstortbeleid en het asbestafbouwbeleid. In 2025 werd 6.355 k.euro aan vastleggingskrediet en 741 k.euro aan vereffeningskrediet uitgegeven. Het bedrag aan vereffeningskrediet was een stuk lager dan voorzien door de annulatie van inkooporders waarop reeds in het verleden vereffeningskrediet werd aangerekend.

3.2.3.3 QBX 3QC097 3300 - Subsidies in het kader van Circulaire Economie

Voor projecten en subsidies in het kader van Circulaire Economie werd in 2025 1.951 k.euro aan vastleggingskrediet en 1.924 k.euro aan vereffeningskrediet uitgegeven. Hiermee worden initiatieven van bedrijven en organisaties ondersteund voor projecten circulaire economie waarbij in 2025 de focus lag op het stimuleren van gedeeld gebruik van fysieke producten om zo de transitie naar een circulaire economie in Vlaanderen te versnellen. Dat gebeurt door projecten te ondersteunen die huren en delen aantrekkelijker maken dan klassiek bezit.

3.2.3.4 QBX 3QC905 5111 - Relance budget 4 - Circulaire Economie - Asbest (lokale besturen)

In 2025 werd er vanuit de relancemiddelen Vlaamse Veerkracht voor subsidies aan lokale overheden 5.593 k.euro in VEK voorzien in het kader van een versnelde asbestafbouw. Met de verbreding van het bestaande 'Subsidiebesluit lokale besturen' kan het lokaal bestuur een lokaal verankerd asbestafbouwinstrumentarium uitrollen voor de burger en voor het eigen patrimonium. Bijzondere aandacht gaat uit naar gebouwen waarin lokale jeugdverenigingen en jeugdafdelingen van sportverenigingen huizen. Met dit instrumentarium kan het lokale bestuur daarbij zowel ontzorging aan de burger aanbieden bij asbestverwijdering als een financiële ondersteuning op vlak van de asbestmeerkost.

3.2.3.5 QBX 3QC922 1211 - Relance budget 125 - Circulaire Economie - Recyclagehub (waaronder recyclage asbest)

Het project Recyclagehub kende twee oproepen. Op basis van een afzonderlijke externe en interne jury werden 35 projectvoorstellen ingediend, waarvan er 14 gesteund konden worden. Er worden met de Recyclagehub oplossingen geboden voor afvalstromen die momenteel nog onvoldoende gerecycleerd worden, waaronder kunststoffen, metalen en granulaten. In 2025 werd er voor 2.225 k.euro vereffend.

3.3 VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM)

3.3.1 Begrotingsartikel QBX-3QCG2DA-WT: Werking en Toelagen - Plannen maken en actief op het terrein uitvoeren met engagementen voor een gezond en duurzaam watersysteem

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC000 6321	0,00	0,00	-
QBX 3QC053 7320	390.000,00	393.332,23	100,85%
QBX 3QC054 6321	120.705.000,00	120.704.681,18	100,00%
QBX 3QC093 7320	5.843.000,00	5.173.063,78	88,53%
QBX 3QC910 6321	0,00	0,04	-
QBX 3QC915 7320	0,00	147,46	-
QBX 3QC925 6321	0,00	60,45	-
QBX 3QC935 7112	1.620.000,00	1.608.244,18	99,27
QBX 3QC936 7320	3.542.000,00	3.666.495,39	103,51%
QBX 3QC937 7320	4.839.000,00	5.301.869,33	109,57%
QBX 3QC938 1211	57.000,00	56.528,78	99,17%
QBX 3QC939 6321	0,00	0,00	-
QBX 3QC956 6321	4.000,00	3.938,36	98,46%
QBX 3QC957 7320	2.270.000,00	2.344.090,21	103,26
QBX 3QC966 7320	0,00	10.051,03	-
QBX 3QC969 6321	0,00	0,00	-
Totaal begrotingsartikel	**139.270.000,00**	**139.262.529,42**	**99,99%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC000 6321	1.516.000,00	-1.194.649,72	-
QBX 3QC053 7320	5.410.000,00	3.304.105,12	61,07%
QBX 3QC054 6321	130.621.000,00	139.855.572,76	107,07%
QBX 3QC093 7320	13.005.000,00	8.781.104,74	67,52%
QBX 3QC910 6321	5.892.000,00	4.954.012,82	84,08%
QBX 3QC915 7320	4.033.000,00	3.285.554,13	81,47%
QBX 3QC925 6321	815.000,00	1.077.527,91	132,21%
QBX 3QC935 7112	972.000,00	962.476,32	99,02%
QBX 3QC936 7320	413.000,00	334.579,65	81,01%

QBX 3QC937 7320	5.859.000,00	5.840.157,38	99,68%
QBX 3QC938 1211	584.000,00	302.886,59	51,86%
QBX 3QC939 6321	2.208.000,00	2.207.014,92	99,96%
QBX 3QC956 6321	4.000,00	4.553,72	113,84%
QBX 3QC957 7320	762.000,00	1.401.494,39	183,92%
QBX 3QC966 7320	1.600.000,00	1.685.936,85	105,37%
QBX 3QC969 6321	120.000,00	119.520,00	99,60%
Totaal begrotingsartikel	**173.814.000,00**	**172.921.847,58**	**99,49%**

3.3.1.1 QBX 3QC000 6321 - Ondersteuning van projecten in kader van waterhergebruik en voorkoming van droogte

In het kader van het Actieplan Droogte en Wateroverlast 2019-2021 en de Blue Deal zijn in 2019 en 2020 voor 10 miljoen euro aan subsidiedossiers vastgelegd. Deze zijn momenteel in uitvoering. De dossiers Proeftuinen Droogte beogen het inperken van de gevolgen van droogteperiodes door het stimuleren van strategische watervoorraden, het optimaal (her)gebruik van beschikbaar water,… De vereffening van deze subsidies in 2025 bedroeg -1.541 k.euro. Dat is het gevolg van stopgezette projecten, afgeronde projecten die lagere kosten inbrachten en dossiers die een langere termijn kregen, waardoor eerder aangerekend VEK gecompenseerd werd.

3.3.1.2 QBX 3QC053 7320 - Groen-blauwe netwerken

De Vlaamse Regering verhoogt de inspanningen in de strijd tegen droogte en waterschaarste. Ze zet hierop in met de Blue Deal. Eén van de maatregelen is om water langer tegen te houden en meer te laten infiltreren. Dat kan onder andere door waterlopen terug meer te laten meanderen, waterpeilen in de valleigebieden terug te verhogen door peilen gericht te sturen en meer ruimte voor water te creëren. De realisatie van deze maatregel is vaak niet éénvoudig gelet op de sterke versnippering van de ruimte in Vlaanderen waarbij natuur-, bos- en landbouwgebieden naast elkaar voorkomen en vraagt daarom een nauwe samenwerking met de beheerders van de open ruimte. Hiertoe werd in 2020 via een éénmalige budgetinjectie ongeveer 21,5 miljoen euro voorzien voor vastlegging van projecten voor het versterken van groen- blauwe netwerken door gebiedsgerichte samenwerking.

In het kader van groen- blauwe netwerken, was een herverdeling van 390 k.euro VAK binnen het begrotingsartikel noodzakelijk voor vastleggen van prijsherzieningen en verrekeningen bij het dossier Vernieuwing van het pompgemaal op de Vliet en Zielbeek. Er werd in 2025 3.304 k.euro VEK benut voor de vereffening van de dading bij het dossier het openleggen van de Woluwe in het kader van de werken van AWV en voor enkele dossiers die nog in uitvoering zijn.

3.3.1.3 QBX 3QC054 6321 - Investeringsbijdragen aan gemeenten voor de aanleg van gemeentelijke rioleringen, kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties en private waterzuiveringsinstallaties

In 2025 werd voor een bedrag van 120.705 k.euro aan subsidies vastgelegd voor in totaal 194 gemeentelijke rioleringsprojecten en 364 IBA-projecten. De begunstigden zijn gemeentebesturen, intercommunales en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die de uitvoering van gemeentelijke rioleringsprojecten op zich nemen en instaan voor het rioolbeheer van de betrokken gemeenten. De gesubsidieerde projecten omvatten zowel de aanleg en heraanleg van rioleringen als afkoppelingsprojecten. Met deze subsidiëring stimuleert het Vlaams Gewest de verdere uitbouw en optimalisatie van het gemeentelijke rioleringsnetwerk en draagt het bij aan de sanering van ongezuiverde lozingen.

Daarnaast werd in 2025 een bedrag van 139.856 k.euro aangerekend op het vereffeningskrediet. Deze aanrekening gebeurde in functie van de uitvoeringstermijnen van lopende rioleringsprojecten. Effectief werd voor een bedrag van 15.998 k.euro aan subsidies uitbetaald, met betrekking tot 364 IBA-projecten en 343 gemeentelijke rioleringsprojecten.

3.3.1.4 QBX 3QC093 7320 - Uitvoering van maatregelenprogramma's in het kader van stroomgebiedbeheerplannen

Juridische ondersteuning taskforce waterkwaliteit in samenwerking met VMM. In augustus 2025 werd aan Omega Law de opdracht gegund om juridisch advies te verlenen dat vereist is voor het uitwerken en het onderbouwen van minder strenge doelstellingen voor waterkwaliteit conform artikel 4.5 Kaderrichtlijn Water.

3.3.1.5 QBX 3QC910 6321 - Relance budget 32 - Innovatieve projecten circulair watergebruik en uitrol slimme meetnetten

De vereffening van de dossiers gefinancierd met relancemiddelen 2021 en 2022 voor de Vlaamse Veerkracht-maatregel 32 "Innovatieve projecten circulair watergebruik en uitrol slimme meetnetten" bedraagt 4.954 k.euro.

3.3.1.6 QBX 3QC915 7320 - Relance budget 35 - Groenblauwe infrastructuur - waterlopen

Voor de Vlaamse Veerkracht-maatregel 35 Groenblauwe infrastructuur – waterlopen werden in 2021 en 2022 voor een totaalbedrag van 30.951 k.euro aan dossiers vastgelegd. In 2025 werd 3.286 k.euro VEK benut voor verschillende dossiers die volop in uitvoering zijn waaronder de Openlegging van de Kerkebeek aan Ten Boomgaard in Brugge, de herinrichting van de Ledebeek in Lochristi, de natuurvriendelijke inrichting van de oevers van de Vrouwvliet, de opwaardering van de Grote Beverdijkvaart opwaarts Nieuwpoort en de bouw van meerdere EM-installaties op de Grote Steunbeer in Diest.

3.3.1.7 QBX 3QC925 6321 - Relance Budget 34 - Vlaggenschipprojecten natuurgebaseerde oplossingen

Met relancemiddelen voor de Vlaamse Veerkracht-maatregel 34 “Vlaggenschipprojecten Natuurgebaseerde oplossingen” werden er in 2022 drie projecten vastgelegd voor een totaalbedrag van 4.663 k.euro. Het project van de hermeandering van de Molenbeek-Bollaak werd reeds in 2024 afgewerkt. De werf van ‘De Grote Opkuis’ bestaat uit 2 delen. Aan het eerste deel werd in 2025 verder gewerkt aan de ontharding in Kasterlee en Geel t.h.v de Beemdenhoeve. Het tweede deel van De Grote Opkuis startte officieel op 1 september 2024 en kwam dus op kruissnelheid in 2025. De werf was volop op gang in de gemeenten Lille, Kasterlee, Vorselaar, Zandhoven en Ranst. Hier werd op 70 verschillende kadastrale percelen gewerkt aan valleiherstel van de Molenbeek-Bollaak (bovenstrooms), Visbeek-Kindernauwbeek en Caliebeek. Het gaat eveneens over afbraak van bebouwing en bestrating, herstel van het oorspronkelijk maaiveld door afgraving en demping visvijvers en de afvoer van voormalige stortplaatsen in die valleien waardoor in 2025 er een VEK-benutting is van 1.078 k.euro. Het einde der werken wordt voorzien in juni 2026, het slotevent is voorzien op 1 mei in Vorselaar.

3.3.1.8 QBX 3QC935 7112 - VAP Budget 3 - Aankopen woningen in overstromingsgevoelige valleien

In 2025 werd in het kader van VAP 3 “Aankopen woningen in overstromingsgevoelige valleien” 1.608 k.euro VAK en 962 k.euro VEK benut voor de verwerving van gronden en woningen o.a. in Tienen, Zwalm, Moelingen, Voeren en Ranst. Om de potenties van open ruimte gebied optimaal te kunnen benutten, is het soms noodzakelijk geïsoleerde woningen af te breken, gronden aan te schaffen om een kwaliteitsvolle heraanleg van waterlopen (incl. hermeandering, oeverstroken, …) mogelijk te maken of historische obstakels (bijvoorbeeld vergunde overwelvingen) weg te werken. Een actief aankoopbeleid is hierbij noodzakelijk. In stedelijke omgeving geven we ruimte voor water door het terug openleggen van waterlopen, met toenemende waterbeleving, waterberging en groenblauwe inrichting.

3.3.1.9 QBX 3QC936 7320 - VAP Budget 6 - Investeringen waterbeheer kernen

In 2025 werd in het kader van VAP 6 “Investeringen waterbeheer kernen” 3.666 k.euro VAK benut, grotendeels voor de ombouw van de vlinderkleppen aan het wachtbekkenTrawool op de Woluwe in Machelen en voor de vastlegging van het voorwaardelijk deel VMM van het dossier de openlegging van de Gaverbeek langs de Zuiderlaan in Waregem. Er werd 335 k.euro VEK benut voor de dossiers de Openlegging en omgevingsaanleg van de Grote Gete op het plein ’t Schip in Tienen en de openlegging van de Gaverbeek langs de Zuiderlaan in Waregem.

3.3.1.10 QBX 3QC937 7320 - VAP Budget 7 - Investeringen waterbeheer open ruimten

Langs de door VMM beheerde waterlopen worden integrale projecten opgezet met aandacht voor waterkwaliteit, -kwantiteit en ecologie om de weerbaarheid van ons watersysteem tegen de klimaatverandering te verhogen en het watersysteem te herstellen. Bijzondere aandacht gaat hierbij uit naar het herstel en de inzet van open ruimte in valleigebieden om zo de schade aan bebouwing bij extreme neerslag te beperken. In 2025 werd in het kader van het VAP 7 “Investeringen waterbeheer open ruimten” 5.302 k.euro VAK benut, grotendeels voor vastlegging van de dossiers de openlegging

van de Heulebeek in het centrum van Gullegem - voorwaardelijk deel VMM en het structuurherstel en hoogwaterbescherming Kleine Gete in Zoutleeuw. Er werd 5.840 k.euro VEK benut voor de uitvoering van verschillende dossiers waaronder de oeverinrichting aan de monding van de Rivierbeek, de oeverinrichting van de Noordede aan het wachtbekken Bredene tot Blauwe Sluis en de aanleg van de fiets- en voetgangersbrug aan de Grote Steunbeer in Diest.

3.3.1.11 QBX 3QC938 1211 - VAP Budget 8 - Onderbouwing en uitwerking peilbesluiten

De Vlaamse Regering keurde in 2023 het besluit goed dat de opmaak van peilbesluiten regelt. In het najaar van 2023 werd door de minister van Omgeving een lijst vastgelegd met de gebieden waarvoor prioritair een peilbesluit moet worden opgesteld. In het kader van VAP 8 “Onderbouwing en uitwerking peilbesluiten” werd in 2025 57 k.euro VAK en 303 k.euro VEK benut voor de opmaak van peilbesluiten voor verschillende prioritaire gebieden en het leveren en plaatsen van IoT peilmeetmodules voor oppervlaktewater.

3.3.1.12 QBX 3QC939 6321 - VAP Budget 20 - Subsidiecall circulair watergebruik

In het kader van de uitvoering van het Vlaams Adaptatieplan en de Blue Deal zijn eind 2023 in het kader van de oproep Circulair Water voor 10.000 k.euro aan subsidiedossiers goedgekeurd. De VEK-aanrekening 2025 bedraagt 2.207 k.euro.

3.3.1.13 QBX 3QC956 6321 - Bijkomende reguliere middelen voor Relance Budget 32 - Innovatieve projecten circulair watergebruik en uitrol slimme meetnetten

Voor de prijsherzieningen en meerwerken, vastgelegd in 2023 en 2024, van dossiers gefinancierd met relancemiddelen 2021 en 2022 voor de Vlaamse Veerkracht-maatregel 32 “Innovatieve projecten circulair watergebruik en uitrol slimme meetnetten” werd 4 k.euro VAK en 5 k.euro VEK benut.

3.3.1.14 QBX 3QC957 7320 - Bijkomende reguliere middelen voor Relance Budget 35 - Groenblauwe infrastructuur - Waterlopen

In 2025 werd hiervoor initieel geen VAK-budget voorzien en dus was een herverdeling binnen het artikel noodzakelijk.

In 2025 diende 2.344 k.euro bijkomend te worden vastgelegd wat grotendeels werd benut voor prijsherzieningen en meerwerken bij het dossier De openlegging van de Kerkebeek aan Ten boomgaard in Brugge en voor verrekeningen bij het dossier De opwaardering van de grote Beverdijkvaart opwaarts Nieuwpoort. De vereffening van prijsherzieningen en meerwerken, vastgelegd in 2023 en 2024, van dossiers gefinancierd met relancemiddelen 2021 en 2022 voor de Vlaamse Veerkracht-maatregel 35 “Groenblauwe infrastructuur - Waterlopen” bedraagt 1.401 k.euro.

3.3.1.15 QBX 3QC966 7320 - VAP Budget 39 - T.OP Dender (Departement OMG)

De Dendervallei kent belangrijke uitdagingen op vlak van demografie, economie, mobiliteit, open ruimte en klimaat. Deze vergen een geïntegreerde aanpak en gebiedsgerichte samenwerking tussen Vlaamse, provinciale en lokale actoren. Via het Territoriaal Ontwikkelingsprogramma (T.OP) Dender

maken de Vlaamse overheid en de Provincie Oost-Vlaanderen deze samenwerking mogelijk met als doel uitvoering op het terrein versnellen. VMM werkt mee aan de uitvoering van het actieprogramma met projecten ter uitvoering op korte en lange termijn. In 2025 werd 10 k.euro VAK en 1.686 k.euro VEK benut o.a. voor de vervanging van de laagspanning en hoogspanning van het gemaal Steenbeek in Denderbelle en het gemaal Vondelbeek in Dendermonde en de aankoop van woningen in Ternat en Zandbergen.

3.3.1.16 QBX 3QC969 6321 - VAP Budget 42 - Ondersteuning maatschappelijke initiatieven rond water

In het kader van de uitvoering van het Vlaams Adaptatieplan en de Blue Deal werd in 2024 een subsidie ter waarde van 249 k.euro toegekend aan het project CHERISH20 - Chemical industry water In a Sustainable Harbour. De VEK-aanrekening 2025 bedraagt 120 k.euro.

3.3.2 Begrotingsartikel QBX-3QCG2DW-IS: Interne Stromen - Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC036 4140	56.000,00	56.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**56.000,00**	**56.000,00**	**100,00%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC036 4140	56.000,00	56.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**56.000,00**	**56.000,00**	**100,00%**

3.3.2.1 QBX QC036 4140 - Toelage VMM voor terugbetalingen in kader van artikel 35ter van de wet van 26.03.1971, betaling moratoriumintresten in kader van artikel 418 van de wet van 21.04.2007 en terugbetalingen van gearchiveerde ontvangsten

Via dit artikel ontvangt de VMM een aanvullende toelage vanuit de DAB Minafonds ter financiering van de terugbetalingen sociale vrijstellingen, moratoriumintresten, rechtsplegingsvergoedingen en gearchiveerde ontvangsten in het kader van milieuheffingen met betrekking tot oppervlaktewateren en grondwaterbeheer.

3.4 VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)

3.4.1 Begrotingsartikel QBX-3QCG2DY-IS: Interne Stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM)

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC073 4140	2.490.000,00	2.490.000,00	100,00%
QBX 3QC904 6141	369.000,00	369.000,00	100,00%
QBX 3QC940 6141	1.900.000,00	1.900.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**4.759.000,00**	**4.759.000,00**	**100,00%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC073 4140	2.490.000,00	2.490.000,00	100,00%
QBX 3QC904 6141	3.114.000,00	2.605.644,07	83,68%
QBX 3QC940 6141	1.900.000,	1.900.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**7.504.000,00**	**6.995.644,07**	**93,23%**

3.4.1.1 QBX 3QC073 4140 - Toelage VLM in het kader van het MAP (o.a. onderzoeken)

De toelage is toegekend naar aanleiding van de opmaak van de opeenvolgende mestactie-programma's (MAP) in het kader van de nitraatrichtlijn. Het vastleggingsbudget is aangewend voor de advisering van oordeelkundige bemesting en de begeleiding bij de land- en tuinbouwers in Vlaanderen zodat land- en tuinbouwers beter op de hoogte zijn van de beste en innovatieve landbouwpraktijken en deze toepassen (1.863 k.euro) en de subsidie aan en 3 lidmaatschappen van het VCM-Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (110 k.euro). Er werd 45 k.euro vastgelegd voor de opmaak van de plan MER MAP7 en 30 k.euro voor een specifieke bevraging van landbouwers. Tot slot werd 41 k.euro vastgelegd in het kader van uitgaven ondersteuning stroomgebiedbeheerplannen en B3W. Het vereffeningsbudget werd aangewend voor de advisering van oordeelkundige bemesting en de begeleiding bij de land- en tuinbouwers in Vlaanderen; de toelage aan en het lidmaatschap van VCM, het uitvoeren van het mest gerelateerde onderzoek ter onderbouwing van het mestbeleid en uitgaven stroomgebiedbeheerplannen.

3.4.1.2 QBX 3QC904 6141 - Toelage VLM voor grondenbank "gezond en duurzaam watersysteem"

Deze basisallocatie betreft een kapitaalstoelage aan de VLM voor het uitvoeren van de grondenbank 'Blue Deal'. Deze grondenbank is gericht op het verwerven van gronden ten behoeve van het opstarten van projecten op vlak van hermeanderingen, groenblauwe netwerken, om de strijd tegen waterschaarste en droogte in Vlaanderen tegen te gaan. In 2025 werd een bijkomende vastlegging gerealiseerd van 369 k.euro. Er werd 2.605 k.euro vereffend overeenkomstig de netto-uitgaven die in

2025 werden gerealiseerd in het kader van de grondenbank Blue Deal: verwerving van onroerende goederen (2.312 k.euro), uitgaven beheer en werken (78 k.euro), uitgaven personeel (500 k.euro), ontvangsten uit vervreemding van onroerende goederen (-265 k.euro) en ontvangsten uit beheer van onroerende goederen (-19 k.euro).

3.4.1.3 QBX 3QC940 6141 - VAP Budget 22 - Grondenbank Blue Deal: voorkooprecht en aankoop in der minne

Deze basisallocatie betreft een kapitaalstoelage in het kader van het Vlaams Klimaatadaptatieplan (VAP) aan de VLM voor het verwerven van onroerende goederen in het kader van de Grondenbank Blue Deal. Deze grondenbank is gericht op het verwerven van gronden ten behoeve van het opstarten van projecten op vlak van hermeanderingen, groenblauwe netwerken, om de strijd tegen waterschaarste en droogte in Vlaanderen tegen te gaan. In 2025 werd een vastlegging gerealiseerd van 1.900 k.euro. Er werd 1.900 k.euro vereffend op basis van de uitgaven die in 2025 werden gerealiseerd voor de verwerving van onroerende goederen.

3.4.2 Begrotingsartikel QBX-3QCG2FY-IS: Interne Stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM)

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC043 6141	2.506.000,00	2.506.000,00	100,00%
QBX 3QC081 4140	5.668.000,00	5.668.000,00	100,00%
QBX 3QC085 6141	70.173.000,00	70.173.000,00	100,00%
QBX 3QC914 6141	0,00	0,00	-
Totaal begrotingsartikel	**78.347.000,00**	**78.347.000,00**	**100,00%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC043 6141	2.506.000,00	2.150.046,61	85,80%
QBX 3QC081 4140	8.845.000,00	8.159.787,89	92,25%
QBX 3QC085 6141	69.132.000,00	68.727.723,57	99,42%
QBX 3QC914 6141	196.000,00	194.875,79	99,43%
Totaal begrotingsartikel	**80.679.000,00**	**79.232.433,86**	**98,21%**

3.4.2.1 QBX 3QC043 6141 - Toelage VLM voor grondenbank Bosuitbreiding

In het regeerakkoord van de vorige legislatuur en de beleidsnota Omgeving is het project “Meer bos voor Vlaanderen” opgenomen. Met dit project wordt de realisatie van 4.000 ha extra bos tegen 2024 en 10.000 ha extra bos tegen 2030 beoogd. Ten behoeve hiervan is in 2020 binnen de VLM de grondenbank ‘Bebossing’ opgericht. Doel van deze grondenbank is de verwerving van bebosbare gronden (te versnellen) en dit zowel via rechtstreekse aankoop als via ruil. Deze basisallocatie betreft een kapitaalstoelage aan de VLM voor het uitvoeren van de grondenbank ‘Bebossing’.

Er werd in 2025 een vastlegging van 2.506 k.euro gerealiseerd en 2.150 k.euro vereffend. De vereffening gebeurde a rato van de netto-uitgaven die werden gerealiseerd in het kader van de grondenbank Bebossing: uitgaven voor grondverwerving (2.930 k.euro), uitgaven beheer van onroerende goederen (44 k.euro), uitgaven voor personeel en communicatie (170 k.euro), ontvangsten uit vervreemding van onroerende goederen (-980 k.euro) en ontvangsten uit beheer van onroerende goederen (-15 k.euro).

3.4.2.2 QBX 3QC081 4140 - Toelage VLM in het kader van het flankerend beleid voor instandhoudings-doelstellingen

Deze basisallocatie betreft een inkomenstoelage aan de VLM voor studies in het kader van het flankerend beleid ten behoeve van de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD), voor vergoedingen bedrijfsbegeleiding in het kader van het herstructureringsprogramma Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) voor rode en voor oranje bedrijven, en voor flankerende vergoedingen bij dossiers bedrijfsverplaatsing/- reconversie/-beëindiging in het kader van het herstructureringsprogramma PAS voor rode en voor oranje bedrijven. Er werd een vastlegging gerealiseerd van 5.668 k.euro en een vereffeningsbudget opgevraagd van 8.160 k.euro gebaseerd op de in 2025 gerealiseerde uitgaven voor bedrijfsbegeleiding en studies in kader van IHD/PAS (96 k.euro), voor flankerende PAS-vergoedingen in kader van herstructureringsprogramma PAS rood/oranje (3.435 k.euro), voor uitbetaling dossiers NER (2.066 k.euro) en voor uitbetaling nulbemesting (2.562 k.euro).

3.4.2.3 QBX 3QC085 6141 - Toelage VLM voor aankoop van gronden in het kader van het flankerend beleid voor instandhoudingsdoelstellingen

Deze basisallocatie betreft een kapitaalstoelage aan de VLM betreft voor het verwerven van onroerende goederen in het kader van de uitvoering van de grondenbank IHD-Flankerend beleid, de verwerving van onroerende goederen en het uitwinnen van het gebruik van onroerende goederen in het kader van het herstructureringsprogramma PAS voor rode en oranje bedrijven, het verwerven van onroerende goederen in het kader van de flankerende regeling voor landbouwers die nadeel ondervinden van de maatregelen voor natuurherstel in maatwerkgebieden en de gebieden uit het stikstofsaneringsplan, het uitbetalen van de stopzettings- en sloopvergoedingen in het kader van de versnelde stopzettingsregeling varkenshouders conform het besluit van de Vlaamse regering van 14 juli 2023 betreffende de vrijwillige stopzetting van varkensstallen via dit begrotingsartikel. Er werd een budget van 70.173 k.euro vastgelegd en een vereffeningsbudget opgevraagd van 68.728 k.euro. De vereffening gebeurde a rato van de netto-uitgaven die in 2025 werden gerealiseerd. Hierbij werden volgende uitgaven en ontvangsten in rekening gebracht: uitgaven grondverwerving in kader van herstructureringsprogramma PAS Rood/Oranje (19.419 k.euro), uitgaven vergoedingen stopzetting gebruik (zonder verwerving) in kader van herstructureringsprogramma PAS Rood/Oranje (16.117 k.euro), uitgaven voor de werken in kader van herstructureringsprogramma PAS Rood/Oranje (236 k.euro), uitgaven beheer in kader van herstructureringsprogramma PAS Rood/Oranje (22 k.euro), ontvangsten beheer in kader van herstructureringsprogramma PAS Rood/Oranje (-157 k.euro), uitgaven in kader van de Varkenscall (28.778 k.euro), uitgaven grondverwerving in kader flankerend regeling in maatwerkgebieden en stikstofsaneringsgebieden (199 k.euro), uitgaven grondverwerving in kader van de grondenbank IHD-Flankerend Beleid (5.720 k.euro), uitgaven beheer in kader van de grondenbank IHD-Flankerend Beleid (41 k.euro), ontvangsten uit vervreemding van onroerende

goederen in kader van de grondenbank IHD-Flankerend Beleid (-1.666 k.euro), ontvangsten beheer in kader van de grondenbank IHD-Flankerend Beleid (-101 k.euro).

3.4.2.4 QBX 3QC914 6141 - Relance Budget 34 - Vlaggenschipprojecten natuurgebaseerde oplossingen

Deze basisallocatie betreft de vereffening van de kapitaalstoelage aan de VLM om uitvoering te geven aan het Vlaamse Veerkracht project "Vlaggenschipprojecten natuurgebaseerde oplossingen" VV034 meer bepaald voor Rivierherstel Leie. Er werd 195 k.euro vereffend gebaseerd op uitgaven studies en werken.

3.4.3 Begrotingsartikel QBX-3QCG2GA-WT: Werking en Toelagen - Een specifiek plattelandsbeleid voor plattelandsuitdagingen

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC027 3300	2.511.000,00	2.508.855,00	99,91%
QBX 3QC086 3300	0,00	0,00	-
Totaal begrotingsartikel	**2.511.000,00**	**2.508.855,00**	**99,91%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC027 3300	7.197.000,00	3.634.402,31	50,50%
QBX 3QC086 3300	500.000,00	354.644,69	70,93%
Totaal begrotingsartikel	**7.697.000,00**	**3.989.047,00**	**51,83%**

3.4.3.1 QBX 3QC027 3300 - Cofinanciering Vlaams Gewest voor plattelandsprojecten en leadergroepen ingevolge het plattelandsontwikkelingsprogramma voor Vlaanderen

Het Vlaams GLB Strategisch Plan (GLB SP) werd goedgekeurd door de Europese Commissie op 5 december 2022 en door de Vlaamse Regering bekrachtigd op 17 maart 2023. LEADER is een maatregel uit het GLB SP die elke lidstaat verplicht moet implementeren en toepassen, in uitvoering van artikel 92 van EU-verordening 2021/2115.

De Vlaamse Landmaatschappij treedt op als beheersdienst voor de maatregel LEADER. Met deze basisallocatie worden er middelen voorzien voor de uitvoering van de Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS) van LEADER. De LOS werd ingediend door een lokale actiegroep (LAG), zij hebben de opmaak van de LOS opgemaakt en zorgen voor de uitvoering van de lokale ontwikkelingsstrategieën. De middelen die werden vastgelegd zijn voorzien voor de projecten die de LAG goedkeurt (= uitvoering van de LOS).

De financiering van LEADER gebeurt gezamenlijk door Europa, Vlaanderen en de vijf provincies vanuit het ELFPO. Europa financiert 43% vanuit het ELFPO, Vlaanderen en de vijf provincies vullen dit elk met 28,5% aan. Het budget werd zo goed als volledig vastgelegd.

Voor wat betreft het VEK wordt er met deze basisallocatie Vlaamse cofinanciering aan PDPO-projecten verstrekt die uitvoering geven aan de plattelandsmaatregelen 'Versterken omgevingskwaliteit en vitaliteit van het platteland door investeringen', 'Versterken omgevingskwaliteit en vitaliteit van het platteland door samenwerking', 'Plattelandsontwikkeling door samenwerking met de stedelijke omgeving' en 'Leader'. Deze projecten werden in het verleden goedgekeurd, maar zijn in 2025 voor het laatste jaar in uitvoering. Verschillende projecten hadden vertraging opgelopen en hebben niet al hun kosten kunnen declareren en werd er minder uitbetaald dan voorzien.

Ook de eerste projecten die door de LAG werden goedgekeurd zijn in uitvoering gegaan (= realisatie van de LOS). Daarnaast wordt hiermee ook de technische bijstand van de provincies en de werking van de Plaatselijke Leadergroepen en lokale Actiegroepen ondersteund. Aan deze subsidies zijn ook Europese en provinciale subsidies gekoppeld. Een project loopt ongeveer drie jaar en kan halfjaarlijks een declaratie indienen. De middelen werden vanuit het Minafonds wel naar het betaalorgaan bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij gestort, maar nog niet naar de begunstigde. Het is heel moeilijk in te schatten hoeveel de begunstigden zullen declareren en hoeveel de beheersdienst VLM dan zal kunnen uitbetalen, de begunstigden hebben minder kosten gedeclareerd dan dat we hadden voorzien in het kader van de realisatie van de LOS.

Doordat de PDPO-projecten vertraging hadden opgelopen en de nieuwe projecten in het kader van de realisatie LOS trager zijn opgestart, is de VEK-realisatie van QBX 3QC027 3300 maar voor 50% gerealiseerd.

3.4.3.2 QBX 3QC086 3300 - Subsidies Platteland Plus vzw

Er zijn geen oproepen meer in het kader van Platteland Plus en bijgevolg worden er ook geen middelen meer vastgelegd. Voor wat betreft het VEK omvat dit de uitbetaling van de gebiedsgerichte plattelandsmaatregel Platteland Plus van projecten die in het verleden werden goedgekeurd. Platteland Plus wordt uitgevoerd in samenwerking met de provincies. De Vlaamse bijdrage aan de Platteland Plus projecten wordt met deze basisallocatie gefinancierd. Deze Platteland plus projecten krijgen ook provinciale subsidies. Een project loopt ongeveer 3 jaar en hiervoor kan halfjaarlijks een declaratie ingediend worden. De middelen werden in het verleden al vanuit het Minafonds naar het betaalorgaan bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij gestort, maar nog niet naar de begunstigde. Het is heel moeilijk in te schatten hoeveel de begunstigden zullen declareren en hoeveel de beheersdienst VLM dan zal kunnen uitbetalen. Daardoor is de VEK-realisatie van QBX 3QC086 3300 71% gerealiseerd.

3.4.1 Begrotingsartikel QBX-3QCG2GY-IS: Interne Stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM)

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC034 4140	1.431.000,00	1.431.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**1.431.000,00**	**1.431.000,00**	**100,00%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC034 4140	1.431.000,00	1.431.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**1.431.000,00**	**1.431.000,00**	**100,00%**

3.4.1.1 QBX 3QC034 4140 - Toelage VLM voor plattelandsbeleid

Deze basisallocatie betreft een inkomensoverdracht aan de VLM gericht op de realisatie van lokale plattelandsinitiatieven in het kader van het geïntegreerd plattelandsbeleid.

Het vastleggingsbudget heeft o.a. betrekking op de dossiers zoals: subsidie Buurten op den buiten (100 k.euro), subsidie in kader van oproep volkstuinen (290 k.euro), subsidie in kader van oproep ondersteuning dorpshuizen (249 k.euro) en subsidie in kader van oproep Houtkanten (220 k.euro). Onderzoeksopdrachten werden uitgeschreven voor ondersteuning lokale voedselstrategieën (400 k.euro); over de plattelandstoets (35 k.euro) en over monitoring in het agrarisch gebied (24 k.euro). Voor de voorbereiding van het plattelandspact (toekomstateliers, communicatie, events) werd 64 k.euro vastgelegd. Het vereffeningsbudget heeft betrekking op de dossiers: subsidie oproepen volkstuinen, subsidie Vlaamse vereniging dorpsbelangen, subsidie buurten op den buiten, projectoproep landbouw-natuur, projectoproep lokale voedselregisseurs, subsidie oproep houtkanten, Vlaams actieplan carbon removals, studieopdrachten ivm Leader en voorbereiding Plattelandspact.

3.4.2 Begrotingsartikel QBX-3QCG2NJ-WT: Werking en Toelagen - Zorgen voor een robuuste open ruimte

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC016 3132	11.617.000,00	11.265.941,16	96,98%
QBX 3QC909 5210	0,00	0,00	-
QBX 3QC930 3300	2.445.000,00	2.445.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**14.062.000,00**	**13.710.941,16**	**97,50%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC016 3132	5.818.000,00	1.118.372,60	19,22%
QBX 3QC909 5210	2.652.000,00	6.158.105,70	232,21%
QBX 3QC930 3300	2.445.000,00	1.964.497,33	80,35%
Totaal begrotingsartikel	**10.915.000,00**	**9.240.975,63**	**84,66%**

3.4.2.1 QBX 3QC016 3132 - Vergoedingen (inclusief beheersovereenkomsten) ingevolge gebiedsgerichte verscherpingen in uitvoering van het mestdecreet en ingevolge het plattelandsontwikkelingsprogramma voor Vlaanderen

De aanrekening in 2025 wat betreft het VEK voor beheerovereenkomsten betreft de financiering van lopende beheerovereenkomsten. De VLM sluit jaarlijks beheerovereenkomsten met landbouwers om biodiversiteitsdoelstellingen te helpen realiseren. Deze beheerovereenkomsten kunnen rekenen op Europese cofinanciering vanuit het Europees Plattelandsfonds (ELFPO). De maatregel beheerovereenkomsten is hiertoe opgenomen in het GLB strategisch Plan voor Vlaanderen voor de periode 2023-2027. In deze GLB-periode worden beheerovereenkomsten gesloten voor soortenbescherming, bufferen en verbinden en het onderhouden van kleine landschapselementen. In 2025 liepen overeenkomsten met startdatum 1 januari 2023 en 1 januari 2024 en 1 januari 2025. Voor de uitbetaling van deze beheerovereenkomsten werd een bedrag van 5.727 k.euro aangerekend. Er werden bijkomend 9 inkooporders afgesloten in 2025 voor een totaalbedrag van 4.258 k.euro, voor deze inkooporders werden in het verleden VEK-aanrekeningen doorgegeven, die uiteindelijk niet uitbetaald werden. Bij afsluiting van het inkooporder wordt dit bedrag dan als VEK-creatie geboekt. In 2025 werden ook nieuwe beheerovereenkomsten gesloten (startdatum 1/1/2026). Hiervoor werd een bedrag van 11.617 k.euro vastgelegd. Bij de opkuis van de openstaande betalingen werden er nog 5 betalingen afgesloten waardoor er een VAK creatie gemaakt werd ten bedrage van 351 k.euro. Dit verklaart het verschil tussen begroting en uitvoering.

3.4.2.2 QBX 3QC909 5210 - Relance budget 24 - Groenblauwe infrastructuur - Open ruimte

Op deze basisallocatie werden budgetten Vlaamse Veerkracht VV024 Groenblauwe infrastructuur – Open ruimte – Vlaamse Landmaatschappij vereffend. De subsidiemiddelen werden toegekend aan lokale actoren om mee de doelstellingen Blue deal te realiseren, meer bepaald klimaatadaptieve maatregelen die verdroging tegengaan. De realisatie bedraagt in VEK 6.185 k.euro. De voorafgaande kredietherschikking voor deze realisatie werd te laag ingeschat.

3.4.2.3 QBX 3QC930 3300 - Ondersteuning landschapsparken

Het betreft de subsidies aan de parkbureaus van de Landschapsparken voor hun personeel, werking en projecten in uitvoering van hun goedgekeurde operationele plannen 2024-2029, die jaarlijks worden toegekend en afgerekend. 2025 was het eerste volledige kalenderjaar van de parkbureaus aangeduid voor het management van de 5 erkende landschapsparken. De in het BVR Vlaamse Parken voorziene jaarlijkse subsidie, 489 k.euro per parkbureau, werd aan elk parkbureau toegekend. De parkbureaus zijn hun werking nog aan het opstarten en uitbouwen door onder meer de aanwerving en opstart van een divers samengesteld team, het voeren van voorbereidende gesprekken met de partners over de uitvoering van de diverse impactvolle projecten uit de operationele plannen en de uitbouw van een netwerk van partners en ambassadeurs. De realisatiegraad zal in de komende jaren toenemen omdat de werking van de parkbureaus op kruissnelheid komt. Voor 2025 betekent dit een VAK-aanwending van 2.445 k.euro en een VEK-aanwending van 1.964 k.euro.

3.4.3 Begrotingsartikel QBX-3QCG2NR-IS: Interne Stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM) - Gebruikersschade en kapitaalschade

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC033 4140	9.000,00	9.000,00	100,00%
QBX 3QC065 6141	325.000,00	325.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**334.000,00**	**334.000,00**	**100,00%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC033 4140	9.000,00	9.000,00	100,00%
QBX 3QC065 6141	325.000,00	325.000,00	100,0%
Totaal begrotingsartikel	**334.000,00**	**334.000,00**	**100,00%**

3.4.3.1 QBX 3QC033 4140 - Toelage VLM voor gebruikersschade

Deze basisallocatie bevat de uitbetaling van de vergoedingen gebruikerscompensatie, zoals bepaald in het decreet van 27 maart 2009, houdende vaststelling van een kader bij de gebruikerscompensatie bij bestemmingswijzigingen, overdrukken en erfdienstbaarheden tot openbaar nut.

Er werd in 2025 een vastlegging van 9 k.euro gerealiseerd en er werd een vereffening van 9 k.euro gerealiseerd.

3.4.3.2 QBX 3QC065 6141 - Toelage VLM voor kapitaalschade

Deze basisallocatie bevat de uitbetaling van de vergoedingen kapitaalschade compensatie, zoals bepaald in het decreet van 27 maart 2009, betreffende het grond- en pandenbeleid.

Er werd in 2025 een vastlegging van 325 k.euro gerealiseerd. Er werd een vereffening van 325 k.euro gerealiseerd.

3.4.4 Begrotingsartikel QBX-3QCG2NY-IS: Interne Stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM)

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC049 6141	8.719.000,00	8.697.453,36	99,75%
QBX 3QC941 6141	1.444.000,00	1.444.000,00	100,00%
QBX 3QC943 4140	0,00	0,00	-
QBX 3QC944 4140	0,00	0,00	-
QBX 3QC977 4140	280.000,00	280.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**10.443.000,00**	**10.421.453,36**	**99,79%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC049 6141	4.976.000,00	4.968.254,87	99,84%
QBX 3QC941 6141	1.365.000,00	1.365.000,00	100,00%
QBX 3QC943 4140	40.000,00	39.285,54	98,21%
QBX 3QC944 4140	149.000,00	149.000,00	100,00%
QBX 3QC977 4140	30.000,00	22.608,21	75,36%
Totaal begrotingsartikel	**6.560.000,00**	**6.544.148,62**	**99,76%**

3.4.4.1 QBX 3QC049 6141 - Toelage VLM voor uitgaven in het kader van ruilverkavelings-projecten

In 2025 werden 8 gewestelijke toelages, voor een totaalbedrag van 8.184 k.euro, vastgelegd voor de uitvoering van de ruilverkavelingsprojecten Jesseren (in Limburg) (1), Schelde-Leie (in Oost-Vlaanderen) (3) en Willebringen (in Vlaams-Brabant) (4). De VLM is begunstigde van deze toelages in haar hoedanigheid van rekeninghouder van de betrokken ruilverkavelingscomités. Het betreft werken in verband met (landbouw)ontsluitingswegen, kavelinrichting, waterlopen, recreatieve paden, water-zuivering en landschapskunstwerken.

Daarnaast werd van drie ruilverkavelingscomités die werden ontbonden omdat ze hun werkzaam-heden hebben beëindigd, het nadelig saldo van hun rekeningen, samen 513 k.euro, ten laste genomen door het Vlaamse Gewest.

3.4.4.2 QBX 3QC941 6141 - VAP Budget 4 - Anti-verdroogingsmaatregelen Blue Deal

Op deze basisallocatie werden in 2025 budgetten vastgelegd (1.444 k.euro) voor uitvoering van het Vlaams Adaptatieplan waarmee VLM klimaatadaptieve maatregelen uitvoert in de landinrichtings-projecten De Wijers (Miezerikvijver) en Maasvallei (ontharding van de dorpspleinen in Leut, Vucht en Meeswijk). De vereffeningskredieten dienen naast voormelde maatregelen ook voor de verdere uitvoering van de anti-verdrogingsmaatregelen Blue deal waarvoor VLM in 2023 en 2024 een toelage toegekend kreeg. De 1.365 k.euro VEK werden integraal benut.

3.4.4.3 QBX 3QC943 4140 - VAP Budget 10 - WaterLandSchap 2.0

Deze basisallocatie bevat de vereffening van de werkings- en investeringstoelage voor de realisatie van Water-Land-Schap 2.0. Er werd met het oog op de vereffening van de werkings- en investeringstoelage voor de realisatie van Water-Land-Schap 2.0 (VAP-budget 10) 40 k.euro vereffend naar de VLM.

3.4.4.4 QBX 3QC944 4140 - VAP Budget 11 - WaterLandSchap 3.0

Deze basisallocatie bevat de vereffening van de werkings- en investeringstoelage voor de realisatie van Water-Land-Schap 3.0. Er werd met het oog op de vereffening van de werkings- en investeringstoelage voor de realisatie van Water-Land-Schap 3.0 (VAP-budget 11) 149 k.euro vereffend naar de VLM.

3.4.4.5 QBX 3QC977 4140 - VAP Budget 46 - IJzer - Strategisch gebied weerbare Westhoek

Deze basisallocatie bevat de vastlegging en vereffening van de werkings- en investeringstoelage voor onderzoek en inrichting ijzer en strategisch gebied Weerbare Westhoek. Het onderzoek omvat de participatieve uitwerking van het toekomstbeeld landbouw westhoek en het haalbaarheidsonderzoek voor vergoedingen geelblauwe diensten en de communicatie. Er werd een vastlegging gerealiseerd van 280 k.euro en een vereffening van 23 k.euro.

3.5 DEPARTEMENT OMGEVING

3.5.1 Begrotingsartikel QBX-3QCG2DC-WT: Werking en Toelagen - Zorgen voor een sluitende financiering van het waterbeleid - Overdracht aan de openbare waterdistributienetwerken

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC044 3131	91.243.000,00	91.242.426,01	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**91.243.000,00**	**91.242.426,01**	**100,00%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC044 3131	99.801.000,00	99.800.426,01	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**99.801.000,00**	**99.800.426,01**	**100,00%**

3.5.1.1 QBX 3QC044 3131 - Bijdragen aan Openbare Waterdistributienetwerken

De waterbedrijven ontvangen vanuit de DAB Minafonds een algemene werkingstoelage om hun bovengemeentelijke saneringsverplichting te kunnen naleven. De berekeningswijze en andere bepalingen omtrent de vastlegging van de werkingstoelage is vastgelegd in het BVR van 18 maart 2016 houdende de algemene werkingstoelage aan de exploitanten van een openbaar waterdistributie-

netwerk. Nadat bij de begrotingsopmaak 2025 een bedrag van 98.558 k.euro werd vastgelegd, werd dit bedrag bij de begrotingsaanpassing verhoogd tot 99.801 k.euro omwille van een actualisatie van de budgetparameters voor 2025. Er werd in de loop van 2022 via een beslissing van de Vlaamse Regering 30.675 k.euro VAK herverdeeld naar dit artikel met het oog op de bouw van een slibmonoverwerker. De vereffeningen bij Aquafin via dit uitgavenartikel gebeuren in de periode 2023-2026. Als gevolg van deze financiering zal deze kost voor de slibmonoverwerkingsinstallatie niet doorgerekend worden in de drinkwaterfactuur van de eindgebruiker. Voor het jaar 2025 resulteerde dit in 8.558 k.euro VEK.

3.5.1 Begrotingsartikel QBX-3QCG2DQ-IS: Interne Stromen - Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen (EVDV)

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC032 4140	208.000,00	208.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**208.000,00**	**208.000,00**	**100,00%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC032 4140	208.000,00	208.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**208.000,00**	**208.000,00**	**100,00%**

3.5.1.1 QBX 3QC032 4140 - Toelage EV Digitaal Vlaanderen voor ondersteuning Aquafin

Het betreft enerzijds een aanvullende dotatie aan het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen (EVDV) ter financiering van het Aquafin-aandeel in de kosten met betrekking tot de opmeting van de Basiskaart Vlaanderen voor het jaar 2025 en dit voor een bedrag van 170 k.euro.

Het betreft anderzijds een toelage aan het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen (EVDV) ter financiering van het Aquafin-aandeel in de kosten met betrekking tot GIPOD voor een bedrag van 38 k.euro.

Het GIPOD is het unieke uitwisselingsplatform dat de volgende doelstellingen heeft:

- Hinder door geplande innames op openbaar domein minimaliseren, in het bijzonder door de afstemming tussen grondwerken te faciliteren en conflicten tussen geplande innames te vermijden;
- Een overzicht bieden van de locatie en de initiatiefnemer van de geregistreerde innames op het openbaar domein;
- De informatiestromen en administratieve processen die gerelateerd zijn aan innames op het openbaar domein optimaliseren en vereenvoudigen;
- Toegang geven tot informatie in het GIPOD aan de diensten die het algemeen belang behartigen zodat ze hun dienstverlening kunnen verzekeren;
- Het principe van unieke gegevensinzameling realiseren door data en systemen te linken.

Het doel is ook, tegen lagere kosten, de uitrol van elektronische-communicatienetwerken met hoge snelheid te vergemakkelijken en te stimuleren door een efficiëntere aanleg van nieuwe fysieke infrastructuur.

3.5.1 Begrotingsartikel QBX-3QCG2NA-WT: Werking en Toelagen - Via bijkomende inspanningen bronnen van hinder aanpakken

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC008 1211	110.000,00	77.173,80	70,16%
Totaal begrotingsartikel	**110.000,00**	**77.173,80**	**70,16%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC008 1211	199.000,00	137.655,65	69,17%
Totaal begrotingsartikel	**199.000,00**	**137.655,65**	**69,17%**

3.5.1.1 QBX 3QC008 1211 - Beleidsvoorbereidend onderzoek, monitoring en evaluatie hinderthema's

Vanuit deze basisallocatie financiert het departement Omgeving uitgaven die betrekking hebben op de strategische doelstellingen omtrent het verhogen van de leefkwaliteit voor het thema hinder. Meer concreet omvat deze allocatie uitgaven voor beleidsvoorbereiding, uitwerking en implementatie van maatregelen en beleidsinstrumenten in verband met milieuhinder en leefomgevingskwaliteit.

In 2025 werden de middelen benut voor de uitbesteding van onderzoek in functie van het verhogen van de datakwaliteit voor de opmaak van strategische geluidsbelastingskaarten, en beleidsonderbouwend onderzoek naar financiering van pijler 2 van het Balanced Approach proces voor de luchthaven Brussel-Nationaal.

3.5.2 Begrotingsartikel QBX-3QCG2NJ-WT: Werking en Toelagen - Zorgen voor een robuuste open ruimte

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC057 5210	789.000,00	508.050,90	64,39%
Totaal begrotingsartikel	**789.000,00**	**508.50,90**	**64,39%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC057 5210	750.000,00	531.330,16	70,84%
Totaal begrotingsartikel	**750.000,00**	**531.330,16**	**70,84%**

3.5.2.1 QBX 3QC057 5210 - Ondersteuning voor de uitvoering van landinrichtingsplannen

In 2025 werden 14 gewestelijke subsidies landinrichting, voor een totaalbedrag van 508 k.euro, toegekend voor de uitvoering van de landinrichtingsplannen Heerlyck Meeswijk-Leut-Vucht (in Limburg) (1), Moubeek-Vloethemveld (in West-Vlaanderen) (1), Oostelijke Maalbeekvallei Grimbergen (in Vlaams-Brabant) (1), Over Voer, IJse en Dijle (in Vlaams-Brabant) (1), Vlaamse Rand (in Vlaams-Brabant) (4), WaterLandSchap-Gaverbeekvallei (in Oost-Vlaanderen) (2), WaterLandSchap-Getestreek (in Vlaams-Brabant) (1) en WaterLandSchap-Ravels (in Antwerpen) (3)

De subsidies werden toegekend aan een provincie (3), zes gemeenten (6), een intercommunale (1), twee regionale landschappen (2), een onderneming (1) en terreinbeherende vzw (1).

Op deze manier ondersteunt het Vlaams Gewest de participatie van lokale besturen, publiek- en privaatrechtelijke rechtspersonen en natuurlijke personen aan de uitvoering van landinrichtingsprojecten op vlak van waterbeheer, ecologische inrichting, recreatieve paden, dorpskernherinrichting en onthaalinfrastructuur.

3.5.3 Begrotingsartikel QBX-3QCG2OA-WT: Werking en Toelagen - Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC006 1211	678.000,00	677.021,06	99,86%
QBX 3QC009 1211	190.000,0	185.755,25	97,77%
QBX 3QC076 3200	956.000,00	951.216,46	99,50%
QBX 3QC932 1211	0,00	0,00	-
QBX 3QC933 1211	0,00	0,00	-
QBX 3QC954 1211	275.000,00	273.471,15	99,44%
Totaal begrotingsartikel	**2.099.000,00**	**2.087.463,92**	**99,45%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC006 1211	756.000,00	867.909,58	114,80%
QBX 3QC009 1211	162.000,00	44.317,74	27,36%
QBX 3QC076 3200	956.000,00	952.593,09	99,64%
QBX 3QC932 1211	327.000,00	0,00	0,00%
QBX 3QC933 1211	908.000,00	0,00	0,00%
QBX 3QC954 1211	646.000,00	572.529,26	88,63%
Totaal begrotingsartikel	**3.755.000,00**	**2.437.349,67**	**64,91%**

3.5.3.1 QBX 3QC006 1211 - Thema-overschrijdende initiatieven en strategisch wetenschappelijk onderzoek

Dit krediet werd aangewend voor de gedeeltelijke financiering van één werkjaar van de lange-termijn-bodemkoolstof-monitoring (355.000,00 euro). Voor strategisch onderzoek in het kader van het onderzoeksprogramma 2025 van het departement Omgeving, dat bijdraagt aan de uitbouw van het omgevingsbeleid in Vlaanderen, werd in totaal 233.554,20 euro vastgelegd voor twee onderzoeks-opdrachten, die werden gegund aan Kenter (Tussentijdse evaluatie van de maatregelen en doelstellingen van het Stikstofdecreet) en KU Leuven (Actualisatie indicatorenset milieu-gerelateerde belastingen). Er werd 80.466,86 euro vastgelegd voor de opdracht 'Ondersteuning statistische analyses VPO', die werd gegund aan USG Public Sourcing. Daarnaast werd 8.000,00 euro vastgelegd voor het verhogen van de bijdrage van het Departement Omgeving voor de coördinatie van het Vlaams Actieplatform Carbon Removals & Carbon Farming.

3.5.3.2 QBX 3QC009 1211 - Werkingsuitgaven departement

Op het werkingsbudget 2024 van het departement werd een bedrag van 186 k.euro aangerekend.

3.5.3.3 QBX 3QC076 3200 - Procedure- en gerechtskosten en schadevergoedingen aan derden die moeten worden vergoed krachtens een vonnis, arrest of minnelijke schikking

Dit budget is in hoofdzaak bedoeld ter financiering van de erelonen en onkostenvergoedingen van de advocaten werkzaam voor het departement Omgeving en aangesteld door de afdeling Beleids-ontwikkeling en Juridische Ondersteuning in het kader van gerechtelijke procedures voor de gewone rechtbanken en administratieve rechtscolleges.

De uitgaven op deze allocatie van het departement betreffen continu-uitgaven. Dit impliceert dat het om uitgaven gaat die gelijkmatig verdeeld zijn over het werkjaar, met name de uitbetaling van erelonen en onkostenvergoedingen aan advocaten.

3.5.3.4 QBX 3QC954 - VAP Budget 35 - Uitbouwen monitoring en webplatform klimaatbestendig Vlaanderen (Departement Omgeving)

In 2025 ging 273 k.euro naar overheidsopdrachten in het kader van de Green Deal Klimaat-bestendige Omgeving.

3.5.4 Begrotingsartikel QBX-3QCG2OB-WT: Werking en Toelagen - Een doelgerichte deelname aan het internationaal en Europees beleid

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC001 1211	35.000,00	34.645,21	98,99%
QBX 3QC021 3300	569.000,00	567.998,47	99,82%
Totaal begrotingsartikel	**604.000,00**	**602.643,68**	**99,78%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC001 1211	35.000,00	40.453,21	115,58%
QBX 3QC021 3300	395.000,00	344.735,16	87,27%
Totaal begrotingsartikel	**430.000,00**	**385.188,37**	**89,58%**

3.5.4.1 QBX 3QC001 1211 - Uitgaven internationaal beleid

In het begrotingsjaar 2025 werden werkingskosten aangerekend op deze basisallocatie, zoals betaling van lidgelden die van de leden van internationale samenwerkingsverbanden worden gevraagd en tussenkomst in monitoring en evaluatie. De beschikbare vereffeningskredieten zijn benut gelijklopend aan de oplevering van de opdrachten.

3.5.4.2 QBX 3QC021 3300 - Ondersteuning internationale projecten

Deze basisallocatie voorziet tussenkomsten, bijdragen of subsidies voor specifieke initiatieven of projecten in het buitenland, uitgevoerd door binnenlandse bedrijven, binnenlandse vzw's of ngo's, buitenlandse of internationale actoren en binnenlandse universiteiten en andere openbare instellingen. Vlaanderen draagt zo bij tot de realisatie van de op internationale, Europese, Belgische of bilaterale overheidsfora onderschreven omgevings-, milieu- en natuurbeleidsdoelstellingen.
In uitvoering van Agenda 2030 inzake duurzame ontwikkeling, de toepasselijke duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) en internationale klimaat- en biodiversiteitsfinanciering werden in 2025 drie dossiers gefinancierd, voor latere rapportering in de toepasselijke kanalen, zoals o.m. OESO-DAC, UNCBD en UNFCCC.

- Bijdrage aan FAO voor ondersteuning van het AGRI-NBSAPs support Initiative project (168,5 k.euro), passend in internationale biodiversiteitsfinanciering (Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework)
- Bijdrage aan UNDP voor BIOFIN als implementatie van financieringsoplossingen voor bestaande biodiversiteitsplannen in Malawi (152 k.euro), passend in internationale biodiversiteitsfinanciering (Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework)
- Bijdrage aan UNDP voor het Nature Investment Facility Initiative (248,5 k.euro), als innovatief biodiversiteitsfinancieringssysteem gericht op de private sector en passend in internationale biodiversiteitsfinanciering (Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework)

De vereffeningskredieten werden benut voor lopende dossiers, in lijn met de VCO VEK-aanrekeningsregels voor meerjarige projecten. De hoger opgesomde dossiers konden niet meer in 2025 opgestart worden en benutten dus ook geen VEK.

3.5.5 Begrotingsartikel QBX-3QCG2OC-WT: Werking en Toelagen - Een omgevingsbeleid voor en met betrokkenheid van burger en maatschappij, met het oog op het verhogen van het maatschappelijk draagvlak

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC007 1211	736.000,00	828.079,26	112,51%
QBX 3QC017 1211	79.000,00	78.113,10	98,88%
QBX 3QC019 3300	9.088.000,00	9.087.934,25	100,00%
QBX 3QC022 3300	3.324.000,00	3.221.477,27	96,92%
QBX 3QC045 1211	59.000,00	58.228,83	98,69%
QBX 3QC063 7200	928.000,00	925.307,34	99,71%
QBX 3QC099 1211	68.000,00	65.942,52	96,97%
QBX 3QC921 7200	0,00	0,00	-
QBX 3QC945 3300	0,00	0,00	-
QBX 3QC953 3300	0,00	0,00	-
Totaal begrotingsartikel	**14.282.000,00**	**14.265.082,57**	**99,88%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC007 1211	1.043.000,00	909.275,29	87,18%
QBX 3QC017 1211	230.000,00	175.707,61	76,39%
QBX 3QC019 3300	9.089.000,00	9.087.934,25	99,99%
QBX 3QC022 3300	6.296.000,00	5.199.991,25	82,59%
QBX 3QC045 1211	220.000,00	204.176,26	92,81%
QBX 3QC063 7200	1.898.000,00	1.765.158,76	93,00%
QBX 3QC099 1211	130.000,00	71.675,77	55,14%
QBX 3QC921 7200	2.485.000,00	2.682.563,64	107,95%
QBX 3QC945 3300	8.903.000,00	6.349.435,40	71,32%
QBX 3QC953 3300	2.750.000,00	772.833,34	28,10%
Totaal begrotingsartikel	**33.044.000,00**	**27.218.751,57**	**82,37%**

3.5.5.1 QBX 3QC007 1211 - Uitgaven partnerschappen bestuur en maatschappij

Dit krediet werd voorzien voor het verankeren en versterken van het milieubewustzijn in de verschillende geledingen van de Vlaamse samenleving. Met een optimale mix van doelgroep- gerichte sociale instrumenten werd ingezet op responsabilisering en aangezet tot actie. Ook de genomen initiatieven rond milieu- en natuurintegratie naar economische actoren, lokale besturen, het

maatschappelijk middenveld en de burger/consument werden binnen deze basisallocatie opgenomen.

De onderhoudskosten en werkingsmiddelen voor de uitbating van de centra Duurzaam Educatiepunt 'De Helix' te Grimminge en 'De Vroente' te Kalmthout worden hier op aangerekend (114 k.euro). Daarnaast worden de uitgaven in het kader van de 'Week van de Bij' van hieruit gefinancierd (65 k.euro).

Daarnaast betreft deze basisallocatie uitgaven in het kader van ontwikkeling en toepassing van Natuur- en milieueducatie (NME-VR/2003/18.07/DOC.0748), het Ecocampusprogramma (VR/2015/1007/DOC.0740) en educatie voor duurzame ontwikkeling (EDO). Voor 2025 gaat het over een bedrag van 69 k.euro. Een overzicht is opgenomen in het jaarverslag van Duurzaam Educatiepunt. 41 k.euro werd vastgelegd voor uitgaven i.k.v. ontsnippering. 18 k.euro ging naar een samenwerkingsovereenkomst met Infopunt Publieke Ruimte. 29 k.euro ging naar vergoedingen voor commissieleden voor de begeleidings- en erkenningscommissies i.k.v. de erkenning en subsidiëring van omgevingsverenigingen.

465 k.euro werd vastgelegd voor de inzet van IT-profielen binnen het Departement Omgeving via Vlaanderen Connect.

3.5.5.2 QBX 3QC017 1211 - Omgeving en Economie

In 2025 werden de middelen benut om de Green Deal-werking te financieren en dan hoofdzakelijk de Green Deal Eiwitshift. Hiervoor werd 75 k.euro vastgelegd.

3.5.5.3 QBX 3QC019 3300 - Ondersteuning omgevingsverenigingen (erkenning en subsidiëring)

Op deze basisallocatie zijn middelen voorzien om erkende milieu- en natuurverenigingen te subsidiëren voor hun werking. Voor het werkingsjaar 2025 werd 2.511 k.euro vastgelegd i.k.v. de kortlopende erkenning en 5.700 k.euro voor erkende milieu- en natuurverenigingen. 540 k.euro ging naar de subsidiëring van 9 startverenigingen.

336 k.euro werd vastgelegd als gevolg van het vonnis 21/06/23 en 26/06/24 - Greenpeace Belgium vzw.

3.5.5.4 QBX 3QC022 3300 - Ondersteuning projecten partnerschappen

In totaal werd 60 k.euro vastgelegd voor subsidies aan 3 organisaties voor hun werking binnen beheercomité Saneringsverbond. Aan het Praktijkcentrum voor Land- en Tuinbouw werd 150 k.euro subsidie toegekend voor het project 'Waterwinning en gewasbescherming in West-Vlaanderen en de Westhoek'. 20 k.euro ging naar Wervel voor het project '(on)kruidenthee: van boeren voor de natuur' in kader van de oproep 'Landbouw-Natuur: op zoek naar een win-win". 2.992 k.euro werd vastgelegd voor de subsidiëring van 30 projecten in het kader van de projectoproep 'Natuur in je school'.

3.5.5.5 QBX 3QC045 1211 - Werking Green Deals

In 2025 werden de middelen op deze basisallocatie gebruikt voor de financiering van een gebruikersbevraging van de 'Duurzaamheidsmeter wijken' (47 k.euro) en een actualisatie van deze duurzaamheidsmeter (10 k.euro).

3.5.5.6 QBX 3QC063 7200 - Uitgaven natuur en milieu-educatieve centra en investeringen ten behoeve van milieu-integratie en partnerschappen

In 2025 ging 797 k.euro naar bijkomende vastleggingen voor lopende ontsnipperingsprojecten zoals de ecoveloduct E17 (Waasmunster), de ecobrug R0/E19 t.h.v. Hallerbos en de ecoduct N71 in Lommel en de ecovallei N76 in Oudsbergen.

32 k.euro werd besteed aan onderhoudswerken in De Helix, Duurzaam educatiepunt en 50 k.euro voor De Vroente, Duurzaam Educatiepunt.

3.5.5.7 QBX 3QC099 1211 - Milieuzorg op school

Dit krediet werd gebruikt voor de werkingskosten van het MOS-programma, onder andere de Eco-Schoolwerking (14 k.euro), actiedagen zoals het Groene Vlag feest (3 k.euro), begeleiders-vergaderingen (11 k.euro), communicatie en onderhoud website (9 k.euro), netwerk- en vormingsmomenten zoals Teach Up (11 k.euro).

3.5.5.8 QBX 3QC921 7200 - Relance Budget 105 - Ontsnipperen van Vlaams Landschap

In begrotingsjaar 2025 werden geen nieuwe dossiers vastgelegd en werden er enkel vereffeningen verricht voor een bedrag van 2.682 k.euro op vastgelegde dossiers uit het begrotingsjaar 2022.

3.5.5.9 QBX 3QC945 3300 - VAP Budget 15-16-17-18 - Ondersteuning projecten partnerschappen Blue Deal

Op deze basisallocatie werden in 2025 geen nieuwe dossiers vastgelegd. Er was wel VEK nodig voor de gesubsidieerde projecten i.k.v. de projectoproep 'Natuur in je school 2023' en dit volgens de vereffeningsregels van het VCO.

3.5.5.10 QBX 3QC953 3300 - VAP Budget 4-9-10-11 - Ondersteuning projecten partnerschappen

Op deze allocatie werden budgetten voorzien voor subsidies in uitvoering van het Vlaams Klimaatadaptatie-plan (VAP) en Blue Deal. De Blue Deal doelstelling om met middelen van het Vlaams Adaptatieplan verdroging in de open ruimte tegen te gaan door lokale partners via Water-Land-Schap 1.0, 2.0, 3.0 en via de gebiedsgerichte projectwerking krijgt verdere uitvoering.

In 2025 werd 772 k.euro aangerekend als vereffening.

3.6 DAB MINAFONDS

3.6.1 Begrotingsartikel QBX-3QCG2ZZ-OV: Over te dragen overschot van het boekjaar

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC098 0322	128.879.000,00	-	-
Totaal begrotingsartikel	**128.897.000,00**	**-**	**-**

3.6.1.1 QBX 3QC098 0322 - Over te dragen saldo van het boekjaar

Dit is een technische basisallocatie die de sluitpost vorm tussen de middelen op het Minafonds en de benodigde uitgaven. Via deze basisallocatie wordt niet uitbetaald, enkel herverdeeld.

3.7 AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS (ANB)

3.7.1 Begrotingsartikel QDX-3QCG2DA-WT: Werking en Toelagen - Plannen maken en actief op het terrein uitvoeren met engagementen voor een gezond en duurzaam watersysteem

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QDX 3QC080 5210	0,00	0,00	-
QDX 3QC901 1211	0,00	0,00	-
QDX 3QC902 7112	0,00	0,00	-
QDX 3QC903 7290	0,00	0,00	-
Totaal begrotingsartikel	**0,00**	**0,00**	**-**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QDX 3QC080 5210	0,00	1.336.678,02	-
QDX 3QC901 1211	202.000,00	113.675,72	56,28%
QDX 3QC902 7112	2.470.000,00	967.554,98	39,17%
QDX 3QC903 7290	285.000,00	66.042,53	23,17%
Totaal begrotingsartikel	**2.957.000,00**	**2.483.951,25**	**84,00%**

3.7.1.1 QDX 3QC080 5210 - Ondersteuning projecten voor een gezond en duurzaam watersysteem

In 2022 werd de subsidie natuur in je school voorzien op dit artikel. Deze projectsubsidies werden in 2025 gedeeltelijk betaald.

3.7.1.2 QDX 3QC901 1211 - Studies in het kader van een gezond en duurzaam watersysteem

Via kredietherschikking vanuit QBX-3QCE2DA-WT werd voor ecohydrologische studies in kader van de blue deal impulsfinanciering voorzien in 2020. In 2025 werd er 114 k.euro VEK uitgevoerd in het kader van de betaling van die studies.

3.7.1.3 QDX 3QC902 7112 - Verwerving patrimonium in het kader van een gezond en duurzaam watersysteem

Via kredietherschikking vanuit QBX-3QCE2DA-WT werd voor aankopen van gronden in kader van de blue deal impulsfinanciering voorzien. In 2025 werd er voor 968 k.euro VEK uitgevoerd voor de betaling van deze aankopen.

3.7.1.4 QDX 3QC903 7290 - Investeringen in het beheer en de inrichting van het eigen patrimonium in het kader van een gezond en duurzaam watersysteem

Via kredietherschikking vanuit QBX-3QCE2DA-WT werd voor inrichtingswerken in kader van de blue deal impulsfinanciering voorzien. In 2025 werd er voor 66 k.euro VEK uitgevoerd voor deze werken.

3.7.2 Begrotingsartikel QDX-3QCG2FA-WT: Werking en Toelagen - We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving, via een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, een passend beheer en bescherming van natuur en een doeltreffend soortenbeleid- en beheer

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QDX 3QC002 1211	10.003.000,00	10.281.708,66	102,79%
QDX 3QC003 1211	16.407.000,00	16.351.048,42	99,66%
QDX 3QC004 1211	4.501.000,00	5.343.956,04	118,73%
QDX 3QC010 3200	1.409.000,00	1.506.750,00	106,94%
QDX 3QC011 3300	18.375.000,00	18.984.829,47	103,32%
QDX 3QC018 3441	217.000,00	717.764,94	330,77%
QDX 3QC023 5310	0,00	0,00	-
QDX 3QC026 7112	5.000.000,00	7.778.377,65	155,57%
QDX 3QC037 7111	13.113.000,00	13.774.180,20	105,04%
QDX 3QC042 1221	669.000,00	0,00	0,00%
QDX 3QC055 1211	809.000,00	809.357,33	100,04%
QDX 3QC067 1211	389.000,00	580.600,60	149,25%

QDX 3QC068 1211	55.000,00	115.125,98	209,32%
QDX 3QC069 3300	249.000,00	190.000,00	76,31%
QDX 3QC077 3510	0,00	52.743,99	-
QDX 3QC079 5210	6.445.000,00	6.595.344,64	102,33%
QDX 3QC083 5210	6.358.000,00	5.056.266,28	79,53%
QDX 3QC084 6322	2.296.000,00	2.115.835,06	92,15%
QDX 3QC087 5320	0,00	0,00	-
QDX 3QC088 7422	649.000,00	647.669,21	99,79%
QDX 3QC091 7112			
VAK - Budget 2025	0,00	0,00	-
VAK - Vrijgave Budget < 2025	989.986,77	217.700,00	21,99%
QDX 3QC095 7290	13.221.000,00	10.631.988,06	80,42%
QDX 3QC096 7290	2.972.000,00	1.898.874,36	63,89%
QDX 3QC916 5210	0,00	0,00	-
QDX 3QC926 7112	18.150.000,00	18.041.884,21	99,40%
QDX 3QC928 3300	2.765.000,00	2.495.059,15	90,24%
QDX 3QC946 5210	0,00	0,00	-
QDX 3QC947 7112	155.000,00	359.924,54	232,21%
QDX 3QC948 3300	0,00	0,00	-
QDX 3QC949 7112	1.534.000,00	1.547.833,88	100,90%
QDX 3QC950 1211	0,00	0,00	-
QDX 3QC951 1211	0,00	0,00	-
QDX 3QC958 7112	42.784.000,00	42.784.464,43	100,00%
QDX 3QC963 1211	0,00	0,00	-
QDX 3QC964 7112	5.810.000,00	5.810.000,00	100,00%
QDX 3QC968 7290	0,00	0,00	-
QDX 3QC970 3300	1.801.000,00	1.800.000,00	99,94%
QDX 3QC974 7112	500.000,00	332.210,34	66,44%
QDX 3QC976 7112	685.000,00	618.780,45	90,33%
Totaal begrotingsartikel	**177.321.000,00**	**177.222.577,89**	**99,94%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QDX 3QC002 1211	10.326.000,00	10.162.014,95	98,41%
QDX 3QC003 1211	16.526.000,00	15.627.090,37	94,56%

QDX 3QC004 1211	4.801.000,00	5.225.841,61	108,85%
QDX 3QC010 3200	1.409.000,00	1.537.726,38	109,14%
QDX 3QC011 3300	18.375.000,00	18.441.603,36	100,36%
QDX 3QC018 3441	217.000,00	705.523,27	325,13%
QDX 3QC023 5310	20.000,00	4.181,38	20,91%
QDX 3QC026 7112	15.000.000,00	10.152.822,98	67,69%
QDX 3QC037 7111	13.113.000,00	13.774.180,20	105,04%
QDX 3QC042 1221	669.000,00	0,00	-
QDX 3QC055 1211	809.000,00	669.518,59	82,76%
QDX 3QC067 1211	389.000,00	300.783,99	77,32%
QDX 3QC068 1211	85.000,00	45.663,19	53,72%
QDX 3QC069 3300	350.000,00	122.162,58	34,90%
QDX 3QC077 3510	0,00	52.743,99	-
QDX 3QC079 5210	6.445.000,00	7.148.617,02	111,48%
QDX 3QC083 5210	5.550.000,00	9.014.108,78	162,42%
QDX 3QC084 6322	3.296.000,00	2.022.355,76	61,36%
QDX 3QC087 5320	200.000,00	0,00	0,00%
QDX 3QC088 7422	726.000,00	634.339,46	87,37%
QDX 3QC091 7112	87.000,00	0,00	0,00%
QDX 3QC095 7290	11.523.000,00	10.308.834,95	89,46%
QDX 3QC096 7290	2.438.000,00	4.480.777,01	183,79%
QDX 3QC916 5210	6.800.000,00	9.138.876,32	134,40%
QDX 3QC926 7112	20.620.000,00	11.122.556,86	53,94%
QDX 3QC928 3300	2.155.000,00	2.364.096,15	109,70%
QDX 3QC946 5210	2.080.000,00	2.081.691,03	100,08%
QDX 3QC947 7112	3.344.000,00	3.690.618,35	110,37%
QDX 3QC948 3300	1.440.000,00	1.521.656,65	105,67%
QDX 3QC949 7112	1.474.000,00	2.524.244,07	171,25%
QDX 3QC950 1211	737.000,00	1.284.247,68	174,25%
QDX 3QC951 1211	940.000,00	937.500,00	99,73%
QDX 3QC958 7112	35.426.000,00	39.494.991,78	111,49%
QDX 3QC963 1211	309.000,00	316.232,32	102,34%
QDX 3QC964 7112	3.451.000,00	4.419.320,87	128,06%
QDX 3QC968 7290	0,00	266.349,50	-

QDX 3QC970 3300	1.360.000,00	1.359.570,40	99,97%
QDX 3QC974 7112	104.000,00	319.280,29	307,00%
QDX 3QC976 7112	378.000,00	417.488,48	110,45%
Totaal begrotingsartikel	**192.972.000,00**	**191.725.610,57**	**99,35%**

3.7.2.1 QDX 3QC002 1211 - Studies en projecten in het kader van het bosbeheer, natuurbehoud, -beheer en -ontwikkeling, de groenvoorziening, de visserij en de vogelbescherming (inclusief uitgaven met EU-cofinanciering)

De middelen van deze basisallocatie worden ingezet voor diverse studies en onderzoeksprojecten ter ondersteuning van de beleidsvoorbereiding, uitwerking en het beheer van de eigen domeinen van het ANB. Het betreft een belangrijke begrotingspost waaruit het ANB middelen put om beleidsinitiatieven van de Vlaamse Regering inhoudelijk te onderbouwen en vorm te geven.

Met deze middelen draagt het ANB in belangrijke mate bij aan de concretisering van de doelstellingen uit het Regeerakkoord en de beleidsnota van de minister, die vervolgens hun verdere implementatie vinden binnen de projecten en processen van het agentschap. Jaarlijks worden opdrachten uitgeschreven ter ondersteuning van onder meer de ontwikkeling en evaluatie van beleid, de voorbereiding van regelgeving en de uitwerking van richtlijnen en handleidingen.

Net als in voorgaande jaren lag de focus van de bestedingen hoofdzakelijk op de realisatie van de Europese natuurdoelen, aangevuld met initiatieven rond biodiversiteit, ecosysteemdiensten en natuurbeleving. In dat kader werden onder meer beheerplannen opgesteld en beleidsondersteunende modellen ontwikkeld. Ook binnen de Programmatische Aanpak Stikstof werden gebiedsvisies uitgewerkt en modellen ontwikkeld.

Daarnaast geeft het ANB uitvoering aan zijn Europese verplichtingen inzake soortenbescherming via het opstellen van soortenbeschermingsprogramma's, waarbij het agentschap een sturende en coördinerende rol opneemt conform het soortenbesluit. Reguliere inventarisaties en monitoring van soorten en milieukwaliteit worden uitgevoerd door het INBO; uitzonderlijk en louter projectmatig worden dergelijke opdrachten door het ANB zelf gecoördineerd en gefinancierd via het werkingsbudget.

Het ANB geeft de belevingswaarde van natuur en groen een centrale plaats in zijn werking. Initiatieven zoals de actualisatie van de richtlijn voor de opmaak van stedelijke groenplannen en de evaluatie van natuurbeleving in ANB domeinen dragen bij aan een duurzaam beheer van natuur en groen in functie van natuur én maatschappij.

Ten slotte wordt vanuit deze basisallocatie ook ingezet op de ondersteuning van IT-processen binnen het ANB. Dit omvat zowel digitaliseringsprojecten ter verbetering van de interne werking en dienstverlening (o.a. digitale gegevensontsluiting, procesondersteuning en informatiebeheer) als investeringen in de betrouwbaarheid, beschikbaarheid en veiligheid van informatiesystemen. In dat kader wordt ook aandacht besteed aan cybersecurity, met maatregelen ter bescherming van data en systemen, het beheersen van cyberrisico's en het verhogen van de weerbaarheid van de organisatie tegen digitale dreigingen.

3.7.2.2 QDX 3QC003 1211 - Patrimonium onder het beheer van het Agentschap voor Natuur en Bos (EU-cofinanciering)

Op deze basisallocatie worden de onderhoudsuitgaven aangerekend voor het duurzaam onderhoud en beheer van de terreinen die eigendom zijn van of beheerd worden door het Agentschap voor Natuur en Bos. Het gaat daarbij om uitgaven voor onderhoudswerken die worden uitbesteed aan de particuliere aannemerij, zoals werken aan domeinen, wegen, gebouwen en recreatieve infrastructuur, evenals de sanering van aangekochte terreinen. Alle voorgestelde werken worden geraamd op basis van genormeerde kostprijzen, afgeleid uit recente en vergelijkbare realisaties.

Grootschalige inrichtings- en onderhoudswerken, zoals het maaien van grote grasoppervlakten, plagwerken in functie van heideherstel, exotenbestrijding, het vellen en snoeien van bomen en het klepelen van bospercelen, worden omwille van efficiëntie en schaalvoordelen voornamelijk uitbesteed via openbare aanbestedingen. Meer specifiek en natuurgericht biotoopbeheer, dat een grote mate van expertise en terreinkennis vereist, wordt uitgevoerd in eigen beheer door gespecialiseerde werknemers van het ANB.

Het agentschap voert een gepland beheer van zijn terreinen en zet daarbij prioritair in op de realisatie van de natuurdoelen. Een aanzienlijk deel van de uitgevoerde werken staat dan ook rechtstreeks in functie van deze doelstellingen.

Daarnaast worden, in uitvoering van het Regeerakkoord, ook werken gerealiseerd die gericht zijn op het verhogen van de belevingswaarde en toegankelijkheid van groene domeinen, waaronder de aanleg en inrichting van multifunctionele stadsbossen.

De voortdurende uitbreiding van de te beheren oppervlakte, in combinatie met de verhoogde taakstelling inzake duurzame instandhouding, legt een bijkomende druk op het beschikbare werkingsbudget. In dat kader zet het ANB blijvend in op het realiseren van efficiëntiewinsten bij de uitvoering en organisatie van de onderhouds- en inrichtingswerken.

3.7.2.3 QDX 3QC004 1211 - Uitgave vereffenaar kort ANB (inclusief uitgaven met EU-cofinanciering)

Op deze basisallocatie worden zowel onderhoudsuitgaven als werkingskosten aangerekend voor het duurzaam onderhoud en beheer van de terreinen die eigendom zijn van of beheerd worden door het Agentschap voor Natuur en Bos. Dit omvat onder meer uitgaven voor onderhoudswerken, maar ook recurrente kosten die verbonden zijn aan de exploitatie van het patrimonium.

Daarnaast worden via deze basisallocatie diverse vaste kosten gefinancierd, zoals de kosten voor nutvoorzieningen van loodsen en andere gebouwen (waaronder elektriciteit, water en verwarming), de huur van loodsen en opslagruimtes, evenals heffingen en belastingen op het patrimonium, zoals de onroerende voorheffing en polderbelastingen.

3.7.2.4 QDX 3QC010 3200 - Ondersteuning uiteenlopende actoren voor het natuur-, bos- en groenbeheer via groene, duurzame jobs toegankelijk voor kansengroepen

Het beleid inzake groenjobs is vastgelegd in decreten en verder uitgewerkt via besluiten van de Vlaamse Regering en ministeriële besluiten. Binnen de natuursector - waaronder natuurverenigingen,

terreinbeherende verenigingen, bosgroepen, regionale landschappen en lokale besturen met natuurgebieden - bestaat een grote behoefte aan kwaliteitsvol natuur- en bosbeheer en onderhoud.

Dergelijke ecologisch waardevolle beheerwerken zijn vaak arbeidsintensief en vanuit een louter (micro)economisch standpunt weinig rendabel. Tegelijk beschikken de betrokken beheerders doorgaans niet over voldoende eigen middelen om deze werken zelf te laten uitvoeren. Om die reden heeft de overheid ervoor gekozen deze actoren financieel te ondersteunen via subsidiemechanismen, met als doel het uitvoeren van noodzakelijke natuur- en bosbeheerwerken mogelijk te maken.

3.7.2.5 QDX 3QC011 3300 - Verbetering en instandhouding van de natuurkwaliteit en het verhogen van de biodiversiteit (inclusief uitgaven met EU-cofinanciering

De besteding van het budget op deze basisallocatie is tweeledig:

Subsidies voor erkende reservaten en natuurbeheerplannen.
Op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juni 2003 kunnen natuurreservaten, in beheer bij private personen of rechtspersonen andere dan het Gewest of de Staat, bij ministerieel besluit het statuut van erkend natuurreservaat krijgen. Voor de erkende natuurreservaten, uitgezonderd deze in beheer bij provincies en gemeenten, worden op basis van dit besluit van de Vlaamse Regering subsidies toegekend voor de huur, het beheer, het toezicht, de eerste inrichting, de monitoring, de openstelling en het onthaal in de bezoekerscentra. Sinds de goedkeuring van het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2017 betreffende subsidiëring van de planning, de ontwikkeling en de uitvoering van het geïntegreerd natuurbeheer werd de oude subsidieregeling voor natuurterreinen en bossen vervangen door een nieuwe subsidieregeling, met een overgangsregeling. Op basis hiervan kwamen in 2018 ook al enkele natuurbeheerplannen in aanmerking voor subsidiëring.

Ondersteuning van de vogelopvangcentra.
Aan de vogelopvangcentra in Vlaanderen wordt jaarlijks een subsidie toegekend op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 juni 2004 houdende vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van Vlaamse opvangcentra voor vogels en wilde dieren en houdende toekenning van subsidies. Gezien de taak van de opvangcentra, werd geopteerd de subsidie op te splitsen in twee delen, een werkingssubsidie en een professionaliseringssubsidie. De werkingssubsidie wordt vooral gekoppeld aan de educatieve en sensibiliserende activiteit van de opvangcentra. De subsidie voor professionalisering wordt vooral gekoppeld aan personeelskosten.

3.7.2.6 QDX 3QC018 3441 - Schadevergoedingen in het kader van artikel 25 van het jachtdecreetuitkeringen

Deze basisallocatie wordt aangewend voor de betaling van schade veroorzaakt door jachtwild en door beschermde soorten. Het betreft enerzijds vergoedingen in het kader van administratieve dossiers overeenkomstig het zogenaamde Wildschadebesluit (Besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009, ter uitvoering van artikel 25 van het Jachtdecreet van 24 juli 1991 en artikel 52 van het Decreet Natuurbehoud van 21 oktober 1997), en anderzijds uitgaven die voortvloeien uit gerechtelijke beslissingen.

3.7.2.7 QDX 3QC023 5310 - Ondersteuning bosbeheer, de groenvoorziening, de visserij, de jacht en de vogelbescherming (o.a. subsidies voor de bebossing van landbouwgronden)

Deze basisallocatie wordt aangewend voor de financiering van steunmaatregelen voor de bebossing van landbouwgronden, zoals voorzien in het Plattelandsontwikkelingsprogramma. De subsidies worden toegekend op basis van het Besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende het verlenen van subsidies voor bebossing en herbebossing.

3.7.2.8 QDX 3QC026 7112 - Verwerving en beheer van patrimonium van ANB, met uitzondering van investeringsuitgaven met betrekking tot de bijhorende inrichtingen (EU-cofinanciering) evenals verwerving van kustduinen en aangrenzende gebieden (duinendecreet 14.07.1993)

De kredieten op deze basisallocatie worden aangewend voor de verwerving van terreinen door het Agentschap voor Natuur en Bos. Via gerichte grondaankopen wordt de beheerde oppervlakte jaarlijks uitgebreid, met het oog op de realisatie van de Europese natuurdoelen.

3.7.2.9 QDX 3QC037 7111 - Overdracht gronden grondenbank

Op deze basisallocatie worden de overdrachten van gronden vanuit VLM aan ANB op basis van de werking van de grondenbanken verrekend.

3.7.2.10 QDX 3QC042 1221 - Beheerskosten grondenbanken

Op deze basisallocatie worden de beheerskosten van de grondenbanken aangerekend. Het betreft jaarlijkse kosten die samenhangen met de verwerving en het beheer van de gronden. Concreet gaat het onder meer om uitgaven voor uitrusting, water- en elektriciteitsvoorzieningen, evenals specifieke vergoedingen die boven op de venale waarde worden toegekend.

3.7.2.11 QDX 3QC055 1211 - Wilde dierenziekten en exotenbestrijding

Op deze basisallocatie worden de kosten aangerekend voor het beperken van de impact van invasieve, uitheemse soorten. Dit gebeurt via een gecoördineerde aanpak waarbij alle bestuursniveaus hun verantwoordelijkheid opnemen en waarbij ook private eigenaars, grondgebruikers en terreinbeherende organisaties actief worden betrokken. Het Agentschap voor Natuur en Bos richt zijn middelen daarbij prioritair op soorten die een aanzienlijke bedreiging vormen voor de biodiversiteit.

3.7.2.12 QDX 3QC067 1211 - Informatie, educatie, sensibilisering en internationale samenwerking

Communicatie vormt een structureel aandachtspunt binnen alle activiteiten van het Agentschap voor Natuur en Bos, zowel in de dagelijkse werking als bij de uitvoering van de prioriteiten uit het Regeerakkoord en de Beleidsnota. Via deze basisallocatie worden de kosten gedragen voor de communicatie- en sensibiliseringscampagnes die het agentschap jaarlijks organiseert, met als doel het maatschappelijk draagvlak voor natuur, bos en groen te versterken.

3.7.2.13 QDX 3QC068 1211 - Vlaams Fonds Tropisch Bos

De middelen op deze basisallocatie worden aangewend ter ondersteuning van de werkingskosten voor het dagelijks beheer van het Vlaams Fonds Tropisch Bos (VTFB). Het Vlaams Fonds Tropisch Bos werd opgericht bij beslissing van de Vlaamse Regering van 22 november 2002. Via dit fonds wordt financiële ondersteuning geboden aan bebossings- en herbebossingsprojecten in het kader van het klimaatbeleid, die tegelijkertijd bijdragen aan het behoud van biodiversiteit en aan de sociale ontwikkeling van de betrokken lokale gemeenschappen.

3.7.2.14 QDX 3QC069 3300 - Ondersteuning Vlaams Fonds Tropisch Bos

Het Vlaams Fonds Tropisch Bos werd opgericht bij beslissing van de Vlaamse Regering van 22 november 2002. De middelen op deze basisallocatie worden ingezet voor de ondersteuning, via het Vlaams Fonds Tropisch Bos, van bebossings- en herbebossingsprojecten in het kader van het klimaatbeleid. Deze projecten leveren bovendien een bijkomende bijdrage aan het behoud van biodiversiteit en aan de sociale ontwikkeling van de betrokken lokale bevolkingsgroepen.

3.7.2.15 QDX 3QC077 3510 - Supra- en internationaal natuur- en bosbeleid

De middelen op deze basisallocatie werden ingezet voor de Vlaamse bijdrage aan de internationale samenwerking in het kader van natuurbehoud.

3.7.2.16 QDX 3QC079 5210 - Ondersteuning voor de verwerving van natuurgebieden

Het Vlaams Regeerakkoord voorziet in een uitbreiding van de gebieden onder effectief natuurbeheer, waaronder erkende natuurreservaten, Vlaamse natuur- en bosreservaten en andere natuurgebieden die beheerd worden op basis van een vergelijkbaar beheerplan. Daarbij gaat bijzondere aandacht uit naar de Habitatrichtlijngebieden.

Deze uitbreiding wordt onder meer gerealiseerd via de verwerving van bos en te bebossen terreinen en andere natuurgebieden, zowel door de Vlaamse overheid als door terreinbeherende verenigingen. De subsidies die aan andere actoren worden toegekend, kaderen binnen deze beleidsdoelstelling. Het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu vormt daarbij de rechtsgrond voor het aankoopbeleid van natuurgebieden.

3.7.2.17 QDX 3QC083 5210 - Ondersteuning, verbetering en instandhouding van de natuurkwaliteit en het verhogen van de biodiversiteit (inclusief uitgaven met EU-cofinanciering)

Voor de realisatie van de biodiversiteitsdoelstellingen van de Vlaamse Overheid wordt maximaal ingezet op samenwerking met partners en op integratie binnen het beleid van andere entiteiten. Vanuit deze basisallocatie worden verenigingen, particuliere eigenaars en lokale besturen ondersteund bij investeringen die gericht zijn op het verbeteren van de natuurkwaliteit. Samenwerking en partnerschappen met lokale actoren zijn cruciaal om de Vlaamse planvorming rond instandhoudingsdoelstellingen en soortenbescherming effectief te vertalen naar concrete realisaties op het terrein.

Op deze basisallocatie werden kredieten voorzien voor volgende ondersteuningsinstrumenten:

- Subsidies voor uitzonderlijke éénmalige inrichtingen in erkende natuurreservaten, gericht op natuurherstel, natuurontwikkeling en/of een verbeterde openstelling van deze reservaten;
- Natuurprojectovereenkomsten, afgesloten ter uitvoering van natuurrichtingsplannen overeenkomstig het Natuurdecreet;
- Projectsubsidies Natuur, die bijdragen aan de realisatie van de Europese natuurdoelen;
- Projectsubsidies Openstelling, gericht op het verbeteren van de toegankelijkheid en recreatieve openstelling van natuurgebieden;
- Restfinancieringssubsidies voor goedgekeurde projecten binnen het Europese LIFE programma;
- Ondersteuning voor de plaatsing van wolvenrasters;
- Subsidies voor de opmaak van beheerplannen.

3.7.2.18 QDX 3QC084 6322 - Ondersteuning provincies en gemeenten ter verbetering en instandhouding van de natuurkwaliteit en het verhogen van de biodiversiteit (inclusief uitgaven met EU-cofinanciering)

Een belangrijk deel van de kredieten op deze basisallocatie werd ingezet voor projectsubsidies voor groenprojecten in het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB). Deze projecten dragen bij aan de doelstelling om binnen het VSGB bijkomend en toegankelijk groen te realiseren. Daarnaast werden ook subsidies toegekend aan steden en gemeenten in het kader van de projectoproep 'Natuur in je Buurt'.

3.7.2.19 QDX 3QC087 5320 - Ondersteuning verwerving van kustduinen en aangrenzende gebieden (duinendecreet van 14.07.1993)

De middelen op deze basisallocatie werden ingezet voor de verwerving van kustduinen in het kader van het Duinendecreet.

3.7.2.20 QDX 3QC088 7422 - Aankopen machines en vervoermiddelen

Op deze basisallocatie worden de reguliere uitgaven aangerekend voor de aankoop van machines en ander materieel ten behoeve van het beheer van de domeinen van het Agentschap voor Natuur en Bos. Deze investeringen zijn noodzakelijk om het terreinbeheer in eigen regie te kunnen uitvoeren. Het gaat daarbij voornamelijk om tractoren, kleinere machines, aanhangwagens en vrachtwagens die ingezet worden door de verschillende arbeidersploegen van het agentschap.

3.7.2.21 QDX 3QC091 7112 - FFEU-project "duurzame milieu-investeringen (project 2002)"

Er werden geen uitgaven geboekt op deze basisallocatie.

3.7.2.22 QDX 3QC095 7290 - Investeringen in het beheer en de inrichting van het eigen patrimonium (inclusief EU-cofinanciering)

De kredieten op deze basisallocatie worden aangewend voor algemene investeringsuitgaven in de domeinen van het Agentschap voor Natuur en Bos, voor de realisatie van het Sigma project, voor de versterking en optimalisatie van de onthaalfunctie in ANB-domeinen en voor de aanleg van stadsbossen. Deze investeringen worden uitgevoerd in overeenstemming met de prioriteiten en doelstellingen zoals vastgelegd in het Vlaams Regeerakkoord en de Beleidsnota Omgeving.

3.7.2.23 QDX 3QC096 7290 - Investeringen ANB in gebouwen

Deze basisallocatie past binnen de vastgoedstrategie van het Agentschap voor Natuur en Bos, die gericht is op het doelmatig, veilig en duurzaam inzetten van het gebouwenpatrimonium ter ondersteuning van de kerntaken van het agentschap. Daarbij wordt ingezet op het in stand houden, rationaliseren en waar nodig moderniseren van gebouwen, met aandacht voor efficiënt ruimtegebruik, veiligheid, energieprestaties en gebruikscomfort.

Voor het beheer van terreinen in eigendom van het Agentschap voor Natuur en Bos voert het ANB het terreinbeheer grotendeels uit in eigen regie via diverse arbeidersploegen. Ter ondersteuning van deze werking beschikt het agentschap over een uitgebreid gebouwenpatrimonium, waaronder loodsen en werkplaatsen, die worden gebruikt voor de opslag van materieel en de logistieke ondersteuning van het terreinbeheer.

Binnen de vastgoedstrategie wordt tevens rekening gehouden met de specifieke rol van erfgoedsites en belevingssites. Historische gebouwen en erfgoedelementen binnen de ANB-domeinen worden beheerd en onderhouden met respect voor hun erfgoedwaarde, terwijl gebouwen op belevingsgerichte sites bijdragen aan het onthaal van bezoekers en het toegankelijk maken van natuur en groen voor een breed publiek.

De kredieten op deze basisallocatie worden aangewend voor het onderhoud van en investeringen in dit gebouwenpatrimonium, zodat medewerkers hun taken kunnen uitvoeren in veilige, functionele en voldoende comfortabele omstandigheden, en bezoekers op een kwaliteitsvolle manier kunnen worden.

3.7.2.24 QDX 3QC916 5210 - Relance budget 36 - Natte natuur

Er werden geen uitgaven geboekt op deze basisallocatie.

3.7.2.25 QDX 3QC926 7112 - Uitgaven in het kader van de bosuitbreiding

Deze basisallocatie wordt ingezet voor de realisatie van de Vlaamse doelstellingen inzake bosuitbreiding. De middelen worden aangewend voor diverse maatregelen die bijdragen aan de uitbreiding van het bosareaal en de versterking van bosstructuren in Vlaanderen.

Concreet worden via deze basisallocatie uitgaven aangerekend voor gerichte grondaankopen in het kader van bosuitbreiding, voor inrichtingswerken en beplantingen met het oog op bebossing, evenals voor de toekenning van aankoopsubsidies en bebossingssubsidies aan derden. Daarnaast voorziet

deze basisallocatie ook in middelen voor de omkadering en ondersteuning van het programma bosuitbreiding, met het oog op een gecoördineerde en effectieve uitvoering van het beleid.

3.7.2.26 QDX 3QC928 3300 - Vlaamse Parken - Nationale parken en parkenbureau

Deze basisallocatie wordt aangewend voor uitgaven in het kader van de oprichting en uitbouw van Nationale Parken en Landschapsparken. Vlaanderen wil de internationaal gekende kwaliteitslabels Nationaal Park en Landschapspark op een coherente en hoogwaardige manier invullen.

Het beleid voorziet hiervoor een ambitieuze en geïntegreerde gebiedsgerichte aanpak, die inzet op investeringen in natuur en landschap, en tegelijk ook oog heeft voor de daaraan verbonden maatschappelijke diensten, zoals natuurbeleving, recreatie, toerisme, klimaatadaptatie en lokale ontwikkeling.

3.7.2.27 QDX 3QC946 5210 - VAP Budget 1 - Aankoopsubsidies en projectsubsidies Natuur

Het programma Natte Natuur heeft als doel om tegen 2030 minstens 20.000 hectare natte natuur te herstellen en/of de kwaliteit van bestaande natte natuur aanzienlijk te verbeteren. In het kader van deze ambitie werden via deze basisallocatie aankoopsubsidies toegekend voor de verwerving van gronden door derden, met het oog op de realisatie van natte natuurdoelstellingen.

Daarnaast werd opnieuw een projectoproep Natte Natuur voor derden gelanceerd, waarbij zowel aankoop als investeringssubsidies worden voorzien. Deze projectoproep ondersteunt concrete projecten die bijdragen aan het herstel, de ontwikkeling en de duurzame inrichting van natte natuurgebieden.

3.7.2.28 QDX 3QC947 7112 - VAP Budget 2 - Aankopen gronden en inrichten

Deze basisallocatie heeft betrekking op uitgaven voor de verwerving en inrichting van natte natuur door het Agentschap voor Natuur en Bos, zowel op eigen terreinen als binnen het kader van bestaande samenwerkingen met andere actoren. Op basis van vastgelegde criteria worden projecten geselecteerd die gericht zijn op het herstel en de inrichting van (gedegradeerde) wetlands.

De werken die noodzakelijk zijn voor de effectieve realisatie van natte natuurdoelstellingen, zoals hydrologisch herstel- en terreininrichting, worden in hoofdzaak uitbesteed aan externe uitvoerders.

3.7.2.29 QDX 3QC948 3300 - VAP Budget 13-14-19 - Projecten groenblauwe dooradering BLUE DEAL

Het betreft uitgaven in het kader van een klimaatadaptieve inrichting van de zorgomgeving, de toepassing van natuurweefselplanning en de uitvoering van samenwerkingsovereenkomsten rond waterbeheer met de Regionale Landschappen.

3.7.2.30 QDX 3QC949 7112 - VAP SIGMA Natuur-uitvoering

Via deze basisallocatie worden middelen ingezet voor de uitvoering van het investeringsprogramma Natte Natuur, waaronder de SIGMA projecten.

3.7.2.31 QDX 3QC950 1211 - VAP Budget 23-24-25-26-27-28-29-30-31-33 - Projecten Klimaatadaptief en brandveilig natuurbeheer en monitoring (BLUE DEAL)

Het betreft de uitgaven m.b.t. de preventieve maatregelen om schade aan de natuur en de eigendommen van het agentschap Natuur en Bos te vermijden.

3.7.2.32 QDX 3QC951 1211 - VAP Budget 36 Capaciteitsuitbouw en verdere uitrol klimaatadaptatiebeleid

Met Natuurinvest werd een samenwerkingsovereenkomst afgesloten voor de aanwerving van geschikte profielen ter ondersteuning van de uitvoering van het Vlaams Adaptatieplan. Deze samenwerking moet het mogelijk maken om de bijkomende taakstellingen op het vlak van natuurontwikkeling, natuurbeheer en brandpreventie doeltreffend te realiseren.

3.7.2.33 QDX 3QC958 7112 - PAS Natuurherstel

Deze basisallocatie heeft betrekking op uitgaven in het kader van de uitvoering van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). De middelen worden ingezet voor een samenhangend pakket aan maatregelen dat gericht is op het herstellen, beschermen en duurzaam beheren van kwetsbare natuur.

Concreet worden via deze basisallocatie volgende uitgaven aangerekend:

- Grondaankopen binnen speciale beschermingszones (SBZ H), met het oog op de realisatie van Europees te beschermen habitats en het verzekeren van een passend beheer van bestaande habitats. Daarnaast worden ook gronden aangekocht die noodzakelijk zijn voor hydrologisch herstel op landschapsschaal, zowel binnen als buiten SBZ H;
- Inrichtingswerken binnen SBZ H, gericht op de ontwikkeling en het herstel van Europees te beschermen habitats, B habitats en het uitvoeren van no regret maatregelen voor A habitats;
- Beheerwerken die nodig zijn om de natuurdoelstellingen duurzaam te realiseren en te behouden;
- Aankoopsubsidies voor derden die bijdragen aan de uitvoering van de PAS doelstellingen;
- Studies en onderzoeksopdrachten ter ondersteuning en voorbereiding van de uitvoering van de maatregelen.

3.7.2.34 QDX 3QC963 1211 - VAP budget 43 - Bestrijding Invasieve exoten

Deze middelen werden aangewend voor het uitvoeren van een nodenanalyse ter voorbereiding van een plan van aanpak voor invasieve, uitheemse soorten met een impact op de biodiversiteit. Daarnaast werden de middelen ingezet voor concrete bestrijdingsacties tegen invasieve water- en oeverplanten, evenals tegen de tijgermug en de Aziatische hoornaar.

3.7.2.35 QDX 3QC964 7112 - VAP Budget 39 T.OP Dender

Deze middelen werden aangewend voor aankopen in de Dendervallei.

3.7.2.36 QDX 3QC968 7290 - VAP Budget 4 - Anti-verdrogingsmaatregelen BLUE DEAL

Deze middelen werden ingezet voor de inrichting van Kamp Beverlo en Grootbroek-Abeek.

3.7.2.37 3QC970 3300 - VAP Budget 44 - Projectfinanciering regionale landschappen en bosgroepen

Deze middelen werden ingezet voor het afsluiten van een samenwerkingsovereenkomst met de provincies i.v.m. projectfinanciering van de Regionale Landschappen en Bosgroepen.

3.7.2.38 Basisallocatie QDX 3QC974 7112 - VAP Budget 45 - Diverse investeringen kustzone

Deze middelen betreffen VAP-budgetten voor diverse investeringen in de kustzone.

3.7.2.39 Basisallocatie QDX 3QC976 7112 - VAP Budget 46 - Diverse investeringen IJzer – Strategisch gebied Weerbare Westhoek

Deze middelen betreffen VAP-budgetten voor diverse investeringen in het strategisch gebied IJzer – Weerbare Westhoek.

3.7.2.40 Begrotingsartikel QDX-3QCG2FA-PA: Participaties - We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving, via een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, een passend beheer en bescherming van natuur en een doeltreffend soortenbeleid- en beheer

De middelen van de basisallocaties QDX 3QC020 8517 (kredietverleningen in kader van werking grondenbanken - VLM), QDX 3QC965 8571 (VAP Budget 40 - Rivierherstel Leievallei (VLM)) en QDX 3QC973 8571 (PAS Natuurherstel: kredietverleningen in kader van werking grondenbanken) werden ingezet als voorschot aan de Vlaamse Landmaatschappij voor de financiering van de grondenbanken SIGMA, Natuurdoelen en Rivierherstel Leie als ook voor het Recht van Voorkoop in functie van aankopen in hiervoor vermelde projectengebieden.

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QDX 3QC020 8517	4.000.000,00	4.000.000,00	100,00%
QDX 3QC965 8571	350.000,00	350.000,00	100,00%
QDX 3QC973 8517	2.127.000,00	2.127.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**6.477.000,00**	**6.477.000,00**	**100,00%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QDX 3QC020 8517	4.000.000,00	4.000.000,00	100,00%
QDX 3QC965 8571	350.000,00	350.000,00	100,00%
QDX 3QC973 8517	2.127.000,00	2.127.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**6.477.000,00**	**6.477.000,00**	**100,00%**

4 ENCOURS

Tabel 5 Initiële en aangepaste begroting 2025: Uitgaven (in euro).

BA	ENCOURS PER 31/12/2024	ENCOURS PER 31/12/2025	VERSCHIL
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)			
QBX-3QCG2EA-WT	1.403,86	0,00	-1.403,86
QBX-3QCG2EV-IS	145.567.119,83	113.340.441,88	-32.226.677,95
QBX-3QCG2JA-WT	44.211.704,65	39.824.036,87	-4.387.667,78
Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)			
QBX-3QCG2DA-WT	505.582.043,94	454.596.160,42	-50.985.883,52
QBX-3QCG2DW-IS	0,00	0,00	0,00
Vlaamse Landmaatschappij (VLM)			
QBX-3QCG2DB-WT	0,00	0,00	0,00
QBX-3QCG2DY-IS	5.008.324,27	2.759.240,86	-2.249.083,41
QBX-3QCG2FY-IS	55.242.827,76	54.357.333,90	-885.493,86
QBX-3QCG2GA-WT	9.646.600,55	8.166.408,55	-1.480.192,00
QBX-3QCG2GY-IS	306.231,32	231,32	-306.000,00
QBX-3QCG2NJ-WT	52.786.668,90	43.165.879,93	-9.620.788,97
QBX-3QCG2NR-IS	3.094.432,46	3.094.432,46	0,00
QBX-3QCG2NY-IS	19.868.405,31	23.508.177,16	3.639.771,85
Departement Omgeving			
QBX-3QCG2DC-WT	17.116.000,00	8.558.000,00	-8.558.000,00
QBX-3QCG2DQ-IS	0,00	0,00	0,00
QBX-3QCG2HA-WT	0,00	0,00	0,00
QBX-3QCG2NA-WT	134.751,65	74.269,80	-60.481,85
QBX-3QCG2NJ-WT	3.120.880,90	2.846.329,59	-274.551,31
QBX-3QCG2OA-WT	2.159.393,76	1.793.012,27	-366.381,49
QBX-3QCG2OB-WT	453.164,09	674.532,53	221.368,44
QBX-3QCG2OC-WT	43.699.188,45	30.394.110,59	-13.305.077,86
DAB Minafonds			
QBX-3QCG2ZZ-IS	0,00	0,00	0,00
QBX-3QCG2ZZ-OV	0,00	0,00	0,00
Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)			
QDX-3QCG2DA-WT	6.473.825,34	3.942.591,27	-2.531.234,07
QDX-3QCG2FA-WT	199.659.842,66	176.375.995,36	-23.283.847,30
QDX-3QCG2FA-PA	0,00	0,00	0,00
TOTAAL UITGAVEN	**1.114.132.809,70**	**967.471.184,76**	**-146.661.624,94**